

Jyväällä-projekti 2006–2009

Arja Heikura
Projektinpäällikkö

Jyväskylän Seudun
PÄIHDEPALVELUSÄÄTIÖ

JYVÄLLÄ 2006 – 2009 tiivistelmä

Jyväskylällä on Raha-automaattiyhdistyksen rahoittama projekti. Se käynnistyi toukokuussa 2006 ja kokonaisuudessaan se päättyy vuoden 2010 aikana. Projekti on kehittänyt kuntoutuspolkuja vankilasta siviiliin vangeille ja kriminaalihuollon asiakkaille Jyväskylän ja Iisalmen seudulla Ylä-Savossa.

Tavoitteet

- 1.) Moniongelmaisten asiakkaiden päällekkäisten kuntoutuspolkujen rakentaminen kokonaisuudeksi.
- 2.) Kehittää kohderyhmälle räätälöityjä päihdekuntoutuksen, asumisen tuen ja työhön kuntoutuksen palveluja.
- 3.) Tiivistää ja koordinoi kriminaalihuollon kentän toimijoiden verkostoyhteistyötä

Toiminta 2006-2009

Projektissa kehitettiin sidosryhmien kanssa laadukkaita räätälöityjä tukipalveluja vangeille ja kriminaalihuollon asiakkaille. Toimintakauden aikana järjestökumppanit tekivät tiivistä verkostoyhteistyötä ja toimintamallit eli päihdekuntoutus, tuettu asuminen, työhön kuntoutus, yhdyskuntapalvelun suorittajan tukeminen, palveluohjaus ja asiakkaan läheisverkostojen voimaannuttaminen muotoutuivat paikallisia palvelujärjestelmiä tukeviksi innovatiivisiksi toiminnoiksi. Projektin puolella välissä aloitettiin juurruttamistyö. Neuvotteluissa tuotiin esiin kokemuksen kautta huomatuksi nykyisen palvelujärjestelmän epäkohdat, ja vaikka yhteistyötahot totesivat kehitetyt toimintamallit tarpeellisiksi, niin kynnyskysymykseksi nousi sekä kuntien että Rikosseuraamusviraston näkökannalta toimintojen kustannusvastuu.

Asiakkaista ohjautui noin puolet vankiloista ja puolet Kriminaalihuoltolaitosten toimistoista. Yhteistyövankiloita olivat pääsääntöisesti Itä-Suomen vankeinhoitoalueen vankiloista Laukaan ja Sukevan vankila. Projektissa oli 550 asiakasta ja asiakastapaamisia kirjattiin 2185. Ulkoisen arvioinnin toteutti Sosiaalikehitys Oy. Loppuraportti valmistui 1.10.2009.

Eri toimijatahojen välillä olleet eroavaisuudet toimintakulttuurissa aiheuttivat ”törmäyksiä”. Yhteisiä pelisääntöjä sopimalla yhteistyö alkoi sujua. Asiakkaiden huono kunto ja epärealistiset tavoitteet työelämän suhteen vaikeuttivat projektin asiakkaiden työllistymistä. Ryhmätoimintojen käynnistyminen osana kuntouttavaa toimintaa on ollut asiakkaiden rekrytoimisen vuoksi haasteellista. Juurruttamista vaikeuttivat isot organisaatiomuutokset. Rikosseuraamusalalla kriminaalihuolto- ja vankeinhoitolaitos yhdistyivät 2010. Jyväskylän seudulla kaupunki ja maalaiskunta yhdistyivät ja Ylä-Savon alueella syntyi uusi Sote-kuntayhtymä.

Palvelutuotteet:

Päihdekuntoutus: Jyväskylän Seudun Päihdepalvelusäätiö

Asumisen tuki, työhön kuntoutus ja yhdyskuntapalvelun suorittajan tukeminen: Jyväskylän Katulähetys ry.

Palveluohjaus ja työhön kuntoutus: Iisalmen Nuorison Tuki ry.

Ammatillisten verkostojen kehittäminen ja asiakkaan läheisverkostojen voimaannuttaminen: Tyynelän Kehittämiskeskus

Esipuhe

Vangit ja kriminaalihuollon asiakkaat ovat yksi vaikeimmin yhteiskunnasta syrjäytynyt ihmisryhmä. Rikosseuraamusjärjestelmän piiriin tulevat henkilöt ovat monella tavalla huono-osaisia kansalaisia: vaikeat kasvuolosuhteet, sosiaalinen ja taloudellinen turvattomuus, syrjäytyneisyys, psykososiaaliset ongelmat ja vaikeudet. Heidän tilanteensa edistäminen edellyttää sekä eri toimijoiden yhteistyötä että toimintaprosessien vastuullista hallintaa.

Jyvällä-projekti oli Kriminaalihuollon tukisäätiön koordinoima vapautuville vangeille ja kriminaalihuollon asiakkaille ja heidän läheisilleen tukipalveluja tuottavien järjestöjen verkostotyön kehittämisprojekti, jolla rakennettiin aikaisempaa johdonmukaisemmin kuntoutusjatkumojä vankilasta vapauteen. Toiminta keskittyi järjestöjen (Jyväskylän Katulähetys ry, Jyväskylän Seudun Päihdepalvelusäätiö, Tyynelän Kehittämiskeskus sekä Iisalmen Nuorison Tuki ry) keskeisille toiminta-alueille Jyväskylän ja Ylä-Savon seudulla. Projekti käynnistyi keväällä 2006 järjestökohtaisilla osahankkeilla ja päättyi osahankkeittain joulukuun 2009 – kesäkuun 2010 aikana. Jyvällä -projektia olivat edeltäneet vuodesta 2004 lähtien järjestöjen yhteinen hankesuunnittelu, tapaamiset ja yhteistyötahojen mukaan virittäminen.

Se, että Kriminaalihuollon tukisäätiö oli aloitteellinen juuri Jyväskylän ja Iisalmen seudun järjestöjen kanssa projektin käynnistämässä, johtui näiden valtakunnallisestikin merkittävistä ansioista sekä oman alansa toimijoina että sitoutumisesta työskentelemään tämän haasteellisen kohderyhmän aseman parantamiseksi.

Jyvällä-projektissa rakennettiin toimintamalleja kuntoutusjatkumoiiksi, jotka huomioivat moni-ongelmaisten asiakkaiden palvelutarpeet kokonaisvaltaisesti. Projektin aikana kehitettiin sidosryhmien kanssa kohderyhmän tarpeita vastaavia, räätälöityjä matalan kynnyksen tukipalveluja, kuten päihdekuntoutusta ja -ohjausta, tuettua asumista, työhön kuntoutusta, yhdyskuntapalvelun suorittajan tukemista, palveluohjausta ja asiakkaan läheisverkostojen voimaannuttamista sekä verkostoyhteistyötä rikosseuraamusalan toimijoiden ja kunnallisen palvelujärjestelmän kanssa.

Osahankkeiden työntekijät jalkautuivat ja toivat palvelut lähelle asiakasta vankiloissa, Kriminaalihuoltolaitoksen toimistoissa, muiden toimijoiden luona sekä tekivät kotikäyntejä. Projektityöntekijän ja vankilan sekä Kriminaalihuoltolaitoksen henkilökunnan kanssa toteutettu työparityöskentely mahdollisti kokonaisvaltaisen, yhteisen työskentelyn.

Näin asiakas sitoutui yhteistyöhön paremmin. Vapautumiset olivat suunnitelmallisempia ja kuntoutusjatkumot voitiin paremmin turvata. Yksilöllinen palveluohjaus aloitettiin usein jo rangaistusaikana eikä vapautuminen tuonut siihen keskeytystä. Jyvällä-projekti toi kaivatun tuen vuonna 2006 käynnistyneen valvotun koevapauden piiriin tuleville. Näin edistettiin tämän merkittävän uuden seuraamusmuodon tukipalvelujen rakentumista.

Jyvällä tiivisti järjestöjen, kuntien, työvoimahallinnon, seurakuntien, vankeinhoidon ja kriminaalihuollon yhteistyötä ja loi Jyväskylän seudulle ja Ylä-Savoon kriminaalihuollon toimijoiden verkoston. Tarkoitus on jatkaa verkoston toimintaa ja kehittää edelleen yhteistyötä projektin jälkeen. Tässä työssä tulee myös Kriminaalihuollon tukisäätiö olemaan mukana.

Jyvällä-projekti on toteutettu Raha-automaattiyhdistyksen tuella.

Jukka Mäki
Toiminnanjohtaja
Kriminaalihuollon tukisäätiö

1. JYVÄLLÄ-PROJEKTIN TAUSTA JA TAVOITTEET

1.1 JYVÄLLÄ-PROJEKTIN TAUSTA

Jyväällä-projektin suunnittelu käynnistettiin keväällä 2004 Kriminaalihuollon tukisäätiön (Krits) aloitteesta. Säätiön lisäksi mukaan tulivat Jyväskylän Seudun Päihdepalvelusäätiö, Tyynelän Kehittämiskeskus, Jyväskylän Katulähetys ry. ja Iisalmen Nuorison Tuki ry. Kaikilla toimijoilla oli aiempaa kokemusta kohderyhmälle järjestettävien hankkeiden toteutuksesta. Projektin taustalla oli aiempien hankkeiden aikana esiin nousseita kehittämistarpeita, joita haluttiin hyödyntää Jyväällä-projektin toteutuksessa (Jymy-hankkeen suunnittelukokous, 2004).

Kriminaalihuoltolaitoksen asiakkaat ja vangit on yksi vaikeimmin yhteiskunnasta syrjäytynyt väestöryhmä. Heidän tilanteensa edistäminen edellyttää tukipalveluja tuottavilta tahoilta tiivistä yhteistyötä, ja yhteistä näkemystä siitä, missä vaiheessa asiakkaille tulee tarjota erilaisia palveluja. Tyynelän Kehittämiskeskuksen hallinnoimassa POLKU-projektissa (2001-2004) kehitettiin toimintamalleja, joiden tehtävänä oli edesauttaa vapautuvan vangin selviytymistä vankilan jälkeen. Monelta osin viranomaistoiminta kehittyi kokeilualueilla entistä verkostoivammaksi ja työryhmät/verkostot jatkoivat toimintaansa myös hankkeen päättymisen jälkeen. Hankkeen loppuarvioinnissa todettiin, että toimintamallista hyötyivät sekä vangit että henkilökunta. Raporteissa todettiin myös, että pelkästään viranomaisista koostuva verkosto jää usein riittämättömäksi; vankien omat sosiaaliset verkostot ovat varsin hauraita ja riittämättömiä tukemaan muutospyrkimyksissä. Toisaalta vankien lähiverkosto tarvitsisi usein myös omaa tukiverkostoa ja palveluohjausta selviytymiseensä. Tukea tarvitaan paitsi oikeiden palvelujen löytymiseksi, myös arjen jäsentymiseen ja hallintaan. Tarpeenmukaisesti palveluihin ohjaamisen ja suunnittelun lisäksi tarvitaan ohjausta, tukea ja rinnalla kulkemista myös arjessa.

Jyväskylän Seudun Päihdepalvelusäätiö koordinoi vuosina 2003–2006 Raha-automaattiyhdistyksen rahoittamaa Päihdekuntoutusohjelman kehittämisprojektia nimeltään PÄIHKE. Kohderymänä oli myös rikosseuraamusten piiriin joutuneita asiakkaita, joilla oli asiakkuuksia useilla eri palveluntuottajilla. PÄIHKE-projektin tavoitteena oli rakentaa päihdekuntoutusohjelma yhdessä viiden muun järjestön kanssa. Sen kokemusten mukaan tiiviillä yhteistyöllä, yhteisillä malleilla ja kuntoutussuunnitelmilla oli mahdollista luoda järjestelmiä, jotka palvelivat asiakkaita kokonaisvaltaisesti eri hoitoprosessin vaiheissa.

Kriminaalihuollon tukisäätiöllä oli aikaisempaa kokemusta (Vapautuvien tuki -projekti 2004 – 2006) järjestöyhteistyöllä toteutetuista tukipalveluista rikostaustaisille Hämeenlinnan ja Tampereen seudulla. Keskeistä oli se, että suunnitelmallisella järjestöjen sekä rikosseuraamusalan ja kuntien yhteistyöllä voitiin aikaisempaa paremmin rakentaa kuntoutusjatkumoa vankilasta vapauteen.

Näiden projektien kokemuksen pohjalta lähdettiin kehittämään alueellisia toimintamalleja ja järjestöjen erikoisosaamiseen perustuvaa työnjakoa Jyväällä-projektilla viiden järjestön yhteistyöllä, jota varten hankkeen koordinaattori Kriminaalihuollon tukisäätiö sai avustuksen Raha-automaattiyhdistykseltä.

1.2 JYVÄLLÄ-PROJEKTIN TAVOITTEET

Jyväällä-projektin tavoitteena oli luoda toimintamalli, joka huomioi moniongelmaisen asiakkaan palvelutarpeet kokonaisvaltaisesti. Tavoitteena oli myös kartoittaa kohderyhmälle tukipalveluja tuottavat toimijat ja toteuttaa verkostoyhteistyö. Haluttiin rakentaa rikosseuraamusten piiriin joutuneille kuntoutusjatkumoa, jotka juurtuisivat käyttöön projektin jälkeen.

Hankkeelle määriteltiin neljä päätavoitetta:

- 1) Luoda kuntoutusjatkumoa vangeille ja kriminaalihuollon asiakkaille Jyväskylän ja Iisalmen seudulla.
- 2) Kehittää vangeille ja kriminaalihuollon asiakkaille räätälöityjä päihdekuntoutuksen, asumisen tuen ja työhön kuntoutuksen palveluja.
- 3) Tiivistää ja koordinoi järjestöjen, kuntien, työvoimahallinnon, seurakuntien, vankeinhoidon ja kriminaalihuollon yhteistyötä kohderyhmän yhteiskunnassa selviämisen edistämiseksi ja alueellisen tukipalveluverkoston syntymiseksi.
- 4) Kartoittaa vankien, vankilasta vapautuvien, vankilaan menevien sekä Kriminaalihuoltolaitoksen asiakkaiden omais- ja läheisverkoston tuen tarvetta ja kehittää läheisille suunnattuja tukimuotoja.

1.3 JYVÄLLÄ-PROJEKTIN VASTUUALUEET

- 1) **Projektin koordinointi:** Kriminaalihuollon tukisäätiö
- 2) **Päihdekuntoutus:** Jyväskylän Seudun Päihdepalvelusäätiö
- 3) **Asumisen tuki, työhön kuntoutus ja yhdyskuntapalvelupaikkojen koordinointi:** Jyväskylän Katulähetys
- 4) **Palveluohjaus ja työhön kuntoutus:** Iisalmen Nuorison Tuki
- 5) **Ammatillisten verkostojen kehittäminen ja asiakkaan läheisverkostojen voimaannuttaminen:** Tyynelän Kehittämiskeskus

2. JYVÄLLÄ-PROJEKTIN KOHDERYHMÄ

Projektin kohderyhmiä olivat Jyväskylän ja Iisalmen seudulta Ylä-Savosta kotoisin olevat kriminaalihuollon asiakkaat, kuten esimerkiksi yhdyskuntapalveluun ja ehdonalaisvalvontaan tuomitut, vankilaan menossa olevat ja vankilasta vapautuvat vaikeasti työllistyvät ja/tai päihdeongelmaiset ja/tai asunnottomat sekä heidän omaisensa ja muu läheisverkosto.

3. JYVÄLLÄ-PROJEKTIN TOIMINNAN ORGANISOINTI JA YHTEISTYÖTAHOT

Projektin alussa vuonna 2006 luotiin yhteyksiä molempien projektipaikkakuntien toimijoihin mm. esittelemällä projektin toiminta-ajatusta. Monitoimijaista Jyväällä-projektia johti, hallinnoi ja koordinoi Kriminaalihuollon tukisäätiön projektinpäällikkö apunaan säätiön keskustoimisto ja projektin johtoryhmä. Projektinpäällikön toimisto sijoitettiin keskeisimmän yhteistyökumppanin Kriminaalihuoltolaitoksen Jyväskylän aluetoimiston tiloihin. Projektin johtoryhmä (järjestöjen

toiminnanjohtajat sekä rikosseuraamusalan edustajat) käsitteli mm. vuosittaisen toiminta- ja taloussuunnitelman sekä projektiraportit. Projektin laajan yhteistyötoiminnan ja alueellisen kattavuuden turvaamiseksi projektilla oli myös harvajaksoisesti kokoontunut seurantaryhmä erikseen kummallakin alueella. Se toimi toiminnan tiedonvaihdon ja seurannan välineenä. Kummallakin projektialueella oli vielä oma projektinpäällikön vetämä ohjausryhmä, jossa käsiteltiin toiminnan käytännön yhteistyötä, sovittiin työnjaosta ja pidettiin verkostoyhteyksiä yllä. Projektinpäällikön ja neljän järjestökohtaisen projektityöntekijän projektitiimi kokoontui viikoittain, kuitenkin niin, että Ylä-Savon projektityöntekijä oli mukana kerran kuukaudessa.

Projektinpäällikkö ja Tyynelän Kehittämiskeskuksen osahankkeen projektityöntekijä osallistuivat viikoittain Kriminaalihuoltolaitoksen toimiston henkilökuntapalaveriin, ja Jyväskylän seudun Jyväällä-tiimi osallistui siihen kerran kuukaudessa. Ylä-Savon projektityöntekijä osallistui Khl:n Iisalmen paikallistoimiston henkilökuntapalaveriin. Projektinpäällikkö, projektityöntekijät ja osahankkeiden taustaorganisaatioiden johto pitivät kaksi-kolme kertaa vuodessa ns. ”kolmikantakeskusteluja”, joissa käytiin läpi osahankkeen tilannetta ja suunniteltiin tulevaa. Projektitiimi suunnitteli yhdessä arviointi- ja seurantajärjestelmää, sopi käytännön järjestelyistä sekä hioi toimintakäytäntöjä.

3.1 VIRANOMAISYHTEISTYÖ

Tiivein yhteistyö projektilla oli Kriminaalihuoltolaitoksen Jyväskylän aluetoimiston ja Kriminaalihuoltolaitoksen Iisalmen paikallistoimiston henkilöstön kanssa. Tätä edesauttoi koordinaation sekä Tyynelän Kehittämiskeskuksen ja Iisalmen Nuorison Tuen osahankkeen työntekijöiden toimipaikan sijoittuminen ko. toimistoihin. Sijainnista oli iso hyöty projektille ja itse toiminnalle. Khl:n toimistolta on erinomaiset yhteistyökontaktit koko rikosseuraamusalan toimijasektorille. Projektin myötä myös Khl:n yhteistyö muihin yhteistyökumppaneihin kehittyi. Tyynelän Kehittämiskeskuksen järjestämät koulutukset auttoivat verkostoitumisen onnistumisessa. Verkostoyhteistyöhön kehittyi toimintamallit.

Kuntien sosiaalitoimille käytiin esittelemässä Jyvällän toimintaa projektin alkuvaiheessa. Vangit ja kriminaalihuollon asiakkaat ja heidän läheisensä ovat kunnallisen sosiaalityön arjessa kuitenkin marginaalinen ryhmä. Haittojen ehkäisyn kannalta ryhmä on kuitenkin sille tärkeä. Yhteistyö oli lähinnä projektityöntekijöiden yhteydenottoa sosiaalitoimeen päin liittyen asiakkaiden asioiden hoitoon. Sosiaalitoimi ei ohjannut asiakkaita projektin tuen piiriin. Projektin alussa oletimme myös yhteistyön Työvoiman palvelukeskuksen kanssa muodostuvan tiiviimmäksi. Projektin asiakaskunnan huonokuntoisuus vaikutti siihen, että monikaan asiakas ei ollut työkykyinen, joten yhteistyökin oli oletettua vähäisempää.

3.2 JÄRJESTÖJEN YHTEISTYÖ

Jyväällä-projektin koordinaation ja osahankkeiden taustaorganisaatioiden välillä yhteistyö oli tiivistä. Pähdeongelmat, tuetun asumisen tarve, työllistymiseen liittyvät asiat sekä läheisten tukeminen muodostivat kokonaisuuden, mihin jokainen osahanke toi oman osaamisensa. Tämä mahdollisti projektin asiakkaiden tuen räätälöinnin yksilölliseksi. Läheisten tukeminen auttaa paitsi läheistä itseään, myös rikoksenteijöiden selviytymistä ja koko perheen hyvinvointia. KRIS-Jyväskylä ry:n kanssa oli yhteistyötä projektin alkuvaiheessa, mutta sen toiminta päättyi Jyväskylässä 2007 tukihenkilöiden puutteen vuoksi. Vuonna 2010 toimintaa ollaan jälleen elvyttämässä. Vankien Omaiset ry:n (VAO ry.) kanssa olimme yhteisissä työryhmissä ja Tyynelän Kehittämiskeskuksen projektityöntekijä on kertonut rikoksenteijöiden läheisille VAO ry:n toiminnasta.

3.3 TOIMINTA VANKILASSA

Kiersimme projektin alkuvaiheessa Itä-Suomen vankeinhoitoalueen vankiloissa esittelemässä Jyväällä-projektin toimintaa. Hioimme yhteistyökäytäntöjä ja sovimme mm. että vankiloiden sosiaali- ja erityistyöntekijät ottavat yhteyttä projektityöntekijöihin n. 3 kk - ½ vuotta ennen asiakkaan vapautumista, ja jos vapautumassa oleva vanki soveltui Jyvällän asiakkaaksi ja oli itse motivoitunut, niin projekti oli mukana vapautumisen suunnitelmallisessa valmistelussa. Toimintakäytännöksi muodostui Päihdepalvelusäätiön sekä Katulähetyksen osahankkeiden projektityöntekijöiden jalkautuminen vankiloihin kuten Sukevalle 1-2 krt. kolmessa kuukaudessa. Projektityöntekijät olivat Sukevalle kaksi päivää ja tapasivat noin kymmenen vankia. Tapaamisten aikana Päihdepalvelusäätiön osahankkeen projektityöntekijä teki vangeille hoidontarpeen arviointia sekä antoi palveluihin liittyvää konsultatiivista tukea vankilan henkilökunnalle. Katulähetyksen osahankkeen projektityöntekijä kartoitti vapautuvien vankien asumisen tuen tarvetta sekä opiskeluun tai työllistymiseen liittyviä asioita. Laukaan vankilaan projektityöntekijät jalkautuivat noin kerran kuukaudessa sekä tarpeen mukaan yksittäisten asiakkaiden verkostoihin.

4 KOORDINAATIO JA OSAHANKKEET

4.1 Kriminaalihuollon tukisäätiö - koordinaatio

Jyväällä-projektin projektinpäällikkönä aloitti huhtikuun lopussa 2006 VTM Mikko Sarvela. Alkuvaiheessa projektinpäällikkö keskittyi yhteistyösuhteiden luomiseen ja toiminta-ajatuksen esittelemiseen. Projektinpäällikkö oli alkuvaiheessa myös asiakasrekrytoinnissa tiukasti mukana eli asiakkaat ohjautuivat projektiin projektinpäällikön kautta. Tämä todettiin kuitenkin pian hankalaksi ”pullonkaulaksi”, koska jokaisen asiakastapaamisen sopiminen projektinpäällikön aikataulun mukaan hidasti tapaamisten sopimista. Tämän jälkeen projektityöntekijät osallistuivat verkostopalaveriin ja kartoittivat asiakkaan sopivuuden projektiin ja ainoastaan hankalia asiakastilanteita mietittiin tiimissä yhdessä.

Mikko Sarvela siirtyi toisiin tehtäviin helmikuussa 2007 ja projektinpäälliköksi valittiin Tyynelän osahankkeen projektityöntekijä, sosionomi amk Arja Heikura. Tästä seurasi se, että Heikuran tilalle Tyynelän osahankkeeseen valittiin kriminaalihuoltotyöntekijä Laura Pöyhönen. Heikura alkoi tiimin kanssa kehittää yhtenäistä asiakastilastointilomaketta ja työstää seurantajärjestelmää. Yhtenäisen sähköisen seurantajärjestelmän tavoitteesta luovuttiin, koska projektin koko henkilöstö oli eri organisaatioista, joten kaikkia palvelevan ja yhtenäisen verkon rakentaminen olisi tullut kalliiksi. Päädyttiin siihen, että asiakastyön osalta projektityöntekijät kirjasivat omat asiakastapaamisensa ainakin päiväkirjamuodossa ja tekivät yhtenäistä asiakastilastoa, mikä toimitettiin projektinpäällikölle puolivuositain. Projektinpäällikkö teki asiakastilastoista yhteenvedon.

Projektinpäällikkö toimi projektityöntekijöiden tukena ja ratkoi tarvittaessa ongelmia. Projektivuosina 2007 sekä 2008 Katulähetyksen henkilöstövaihdokset aiheuttivat ristiriitoja projektiimissä. Kahden projektityöntekijän henkilöstökemiat ja viestintä häiriintyivät, myös toimintakulttuurien eroavaisuudet aiheuttivat törmäyksiä. Tämä vaikutti tiimin yhteistyöhön ja työskentelyyn osahankkeiden välillä. Ryhmätyönohjaus ei korjannut tiimin tilannetta. Työrauha saatiin, kun Katulähetykselle jäi yksi projektityöntekijä vuoden 2009 alusta ja toimintakulttuurin suhteen sovittiin yhteisiä pelisääntöjä. Osahankkeiden välinen yhteistyö alkoi toimia, esim. Katu-

lähetyksen ja Päihdepalvelusäätiön projektityöntekijöiden yhteiset jalkautumiset Sukevan ja Laukaan vankiloihin. Yhteistyön myötä myös toimintamallit alkoivat hioutua kokonaisvaltaisemmiksi.

Projektissa työstettyjen toimintojen juurruttaminen aloitettiin jo projektin puolivälissä. Joulukuussa 2008 sovittiin juurruttamispalaveri Rikosseuraamusviraston kanssa. Palaverissa esittelimme kehitetyt toimintamallit ja toimme esiin palvelujärjestelmän puutteet kohderyhmän näkökulmasta. Jyväskylän toiminta todettiin tarpeelliseksi ja pohdintaan jäi toimintamallien toteuttamisen kustannusvastuu. Jyväskylän toimintaa käytiin esittelemässä myös ministeriöiden välisessä yhteistyökokouksessa. Molemmilla projektipaikkakunnilla järjestettiin paikalliset juurruttamispalaverit, joihin osallistui sekä kunta- että järjestöpuolen toimijoita. Myös näissä palavereissa todettiin Jyväskylän toiminnan tarpeellisuus, mutta edelleen jäi auki kustannusvastuun jakaminen. Jokainen projektiorganisaatio työsti toimintamallit myytäviksi palvelutuotteiksi. Jyväskylä-projektin toimintamallien juurruttaminen jäi molemmilla projektipaikkakunnilla suurten organisaatiomuutosten jalkoihin. Rikosseuraamusalalla kriminaalihuolto- ja vankeinhoitolaitos yhdistyivät 2010. Jyväskylän seudulla kaupunki ja maalaiskunta yhdistyivät ja Ylä-Savon alueella syntyi uusi Sote-kuntayhtymä. Muutosmylläkässä päädyttiin siihen, että jokaisen osahankkeen organisaatio tekee omat palvelutuotetarjouksensa haluamistaan tuotteista, jotka tarjoaa ostopalveluna kunnille ja Rikosseuraamusvirastolle. Kriminaalihoitolaitoksen Jyväskylän aluetoimisto ja Päihdepalvelusäätiön osahanke sopivat, että Päihdepalvelusäätiön palvelutuotteet ylläpidetään ison organisaatiomuutoksenkin aikana ja tilanteen seestyttyä ostopalvelusta sovitaan tarkemmin.

Vuoden 2006 toiminnan keskeisimmät tulokset:

- projektihenkilökunnan valinta
- rikosseuraamusalalle kouluttautuminen
- toiminta-ajatuksen suunnittelu ja esittely
- yhteistyösuhteiden luominen
- toimintamallien käynnistäminen

Vuoden 2007 toiminnan keskeisimmät tulokset:

- seurantajärjestelmän luominen
- koulutukset yhteistyöverkostolle
- toimintamallien hioutuminen
- esitteiden ym. materiaalin tekeminen
- ulkoisen arvioinnin valinta ja sopimuksen tekeminen

Vuoden 2008 toiminnan keskeisimmät tulokset:

- toimintamallien toteuttaminen
- Jyväskylän kotisivujen aukeaminen
- posterin valmistuminen
- ulkoinen arviointi tiiviisti mukana projektin toiminnassa → väliraportti
- juurruttamispalaverit

Vuoden 2009 toiminnan keskeisimmät tulokset:

- juurruttaminen ja toimintamallien hionta palvelutuotteiksi
- ulkoisen arvioinnin loppuraportin valmistuminen
- tiedotus- ja koulutustilaisuuksia
- loppuraportointi

4.2 Jyväskylän Seudun Päihdepalvelusäätiön osahanke

Päihdepalvelusäätiön osahanketta päihdepalvelujen järjestämisestä voidaan pitää onnistuneena avohoitopalveluiden ja verkostotyön kehittämisen suhteen. Jalkautuminen vankiloihin ja Kriminaalihuoltolaitokselle, jossa matalankynnyksen periaatteella pyrittiin kiinnittämään asiakkaita hoidon piiriin, osoittautui toimivaksi palveluksi. Yhteistyö vankiloiden ja Kriminaalihuoltolaitoksen kanssa antoi arvokasta kokemusta palvelujen järjestämisestä rikosseuraamusasiakkaille.

Kriminaalihuoltolaitoksen kanssa todettiin, että projekti on lisännyt molempien organisaatioiden tietotaitoa yhteisen asiakasryhmän kanssa työskentelemisestä. Yhteistyölle on projektin kokemusten pohjalta myös jatkossa hyvät edellytykset.

Projektin aikana kehitettiin toimintamalleja, joille oli selkeästi tarvetta. Vankiloissa tehtävälle päihde- ja sosiaalityölle on tärkeää rakentaa jatkumoa vapautumisen jälkeen. Vankilasta vapaututtuaan moni asiakas hyötyi palveluohjauksesta, jossa vapautumissuunnitelmaan kirjattujen toimintojen toteuttamiseen sai tukea. Osahankkeessa kehitetyn toiminnan tarve näkyi runsaana asiakasmääränä ja tiiviinä yhteydenpitona vankiloiden henkilöstön kanssa. Valvontaan vapautuneiden asiakkaiden kanssa parityön tekeminen Kriminaalihuoltolaitoksen työntekijöiden kanssa mahdollisti päihdetyön mukana olemisen osana valvontatyötä. Toimintamallit olivat uusia, ja niistä saatiin käytännössä hyvää kokemusta.

Päihdepalvelusäätiön toimintamallilla oli asiakastyössä myös erityisiä etuja. Yksilöllisellä ja räätälöidyllä työskentelyllä oli mahdollista saada erityisen vaativia asiakkaita kiinnittymään hoitoon. Päihdepalvelusäätiöllä mahdollistettiin heidän tarvitsemansa päihde- ja mielenterveyspalvelut ja tehtiin yhteistyötä tukipalveluita tuottavien tahojen kanssa. Toiminta edellytti moniammatillista yhteistyötä Päihdepalvelusäätiön sisällä ja ulospäin. Näistä asiakassuhteista on muodostunut pitkiä.

Jyväskylän Katulähetyksen kanssa toteutettu parityöskentelymalli oli toimiva. Vankilasta vapautuville asiakkaille pystyttiin tarjoamaan palveluja, joissa huomioitiin asuminen, työ- ja opiskeluasiat sekä päihdehoito. Osalle asiakkaista pystyttiin ennen vankilasta vapautumista sopimaan asunnon saamisesta, osallistumisesta Katulähetyksen työtoimintaan ja käynneistä Päihdepalvelusäätiöllä. Yhteistyö mahdollisti monipuolisten palvelujen tarjoamisen, minkä asiakkaat ottivat hyvin vastaan.

Päihdepalvelusäätiön osahankkeen alussa kehittämistyön kohteeksi määritellyt tavoitteet eivät toteutuneet sellaisenaan, vaan tavoitteet muokkaantuivat käytännön työn pohjalta. Tällaisia olivat korvaushoidon kehittäminen sekä työ- ja toimintakyvyn arviointipalvelujen kehittäminen. Olemassa oleviin hoitopolkuihin ei ollut tarvetta tehdä muutoksia.

Asiakasnäkökulmaa Päihdepalvelusäätiön osaprojektin hyödyistä ei ole hankkeen aikana erikseen tutkittu. Sitä on tarjottu oppilaitoksille opinnäytetyön aiheeksi.

Vuoden 2006 toiminnan keskeisimmät tulokset:

- päihdeongelmaisten rikoksentekijöiden kanssa tehtävä työ käynnistyi
- jalkautuminen Khl:lle ja vankiloihin
- verkostoituminen käynnistyi

Vuoden 2007 toiminnan keskeisimmät tulokset:

- kehitettiin toimintamalleja ja käytäntöjä
- kasvatettiin yhteistyöverkostojen toimintaa

Vuoden 2008 toiminnan keskeisimmät tulokset:

- toimintamalleja ja käytäntöjä hiottiin
- yhteistyöverkoston toiminta hioutui
- toimintamallien työstäminen palvelutuotteiksi
- juurruttaminen käynnistyi

Vuoden 2009 toiminnan keskeisimmät tulokset:

- toimintamallien toteuttamista
- keskityttiin palvelutuotteiden juurruttamiseen

4.3 Jyväskylän Katulähetyksen osahanke

Katulähetyksen asiakastyö käynnistyi hitaasti. Siihen vaikutti asiakkuuden määräytymisen perusteiden epäselvyys. Katulähetyksen osahankkeessa projektityöntekijä vaihtui kaksi kertaa, mikä teki toiminnan etenemisestä rikkonaista. Vuonna 2008 osahankkeessa työskenteli 1,5 projektityöntekijää kahdeksan kuukauden ajan. Toiminnan kehittäminen ei sujunut saunattomasti, koska projektityöntekijöiden keskinäinen yhteistyö ei toiminut. Vuonna 2009 osahankkeessa työskenteli yksi projektityöntekijä ja se oli Katulähetyksen osahankkeen parasta työskentelyaikaa. Silloin toimintamallit olivat jo selkeytyneet ja osahankkeen sisällä oli työrauha.

Asuminen Jyväskylän Katulähetyksen eri yksiköissä on ns. tuettua asumista. Vuodesta 2007 toiminut Sosiaalisen isännöinnin ja erityistuen yksikkö työskentelee kaikkein haasteellisimpien asiakkaiden kanssa. Asiakkaat siihen valittiin yhteistyössä sosiaalitoimen kanssa, joka myös sitoutui erityistuen kustannuksiin sovituksi ajaksi. Erityistuen asiakastyön edistymisestä annettiin säännölliset raportit sosiaalitoimen ao. virkailijalle. Jyvällä asiakkaat eli vankilasta vapautuvat vangit ja kriminaalihuollon asiakkaat ovat merkittävä erityistuettu asiakasryhmä. Toisin sanoen Katulähetyksellä oli jo ennen projektin käynnistymistä kohderyhmälle suunnattu tuetun asumisen malli, mutta projektin aikana keskityttiin nimenomaan asiakkaiden ohjautuvuuteen tuen piiriin. Tuetun asumisen tavoitetta tuli vahvasti tukemaan Sosiaali- ja terveysministeriön koordinoima ja Rikosseuraamusviraston organisoima pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelma, Oma koti -projekti. Jyvällä toiminnan aikana ohjautuvuus tuettuun asumiseen kehittyi ja parani.

Projektityöntekijä jalkautui säännöllisesti Sukevan ja Laukaan vankiloihin tapaamaan vapautumassa olevia vankeja. Jyvällä tuen piiriin vapautuvien kanssa on selvitelty ja järjestetty asumiseen, työllistymiseen sekä kaikkia arkeen liittyviä asioita. Yhteistyössä Päihdepalvelusäätiön projektityöntekijän kanssa on voitu kartoittaa kattavasti ko. vankien päihdehoidon tarve ja suunnitella jatkotoimenpiteet. Katulähetyksen tavoite, yhdyskuntapalvelupaikkojen lisääminen ja koordinointi, toteutettiin projektin alkuvaiheessa. Projektityöntekijä kartoitti yhdyskuntapalvelupaikat ja kiersi Kriminaalihuoltolaitoksen työntekijän kanssa informoimassa Katulähetyksen yksiköt yhdyskuntapalvelun suorittamisen liittyvistä asioista. Tämän seurauksena saatiin lisättyä suorituspaikkoja Katulähetykselle.

Projektityöntekijän toimiminen yhdyskuntapalvelupaikkojen koordinaattorina teki toiminnasta mutkikkaampaa verrattuna entisiin käytäntöihin, jolloin kriminaalihuoltotyöntekijä otti suoraan yhteyttä yhdyskuntapalvelupaikkaan ja sopi sinne palaverin asiakkaan kanssa. Sen vuoksi tästä tavoitteesta luovuttiin. Projektin edetessä tuli esiin, että Rikosseuraamusviraston tavoitteena oli, että entistä vaikeammin päihdeongelmaisten pitäisi kyetä suorittamaan tuomionsa yhdyskuntapalveluna. Katulähetyksen osahanke tarttui tähän haasteeseen ja alkoi projektin viimeisenä toimintavuotena kokeilla, millaisen tuen avulla vaikeasti päihdeongelmaiset suorittajat kykenisivät selviytymään

yhdyskuntapalvelusta. Tämä vaati entistä tarkemmin räätälöityä palvelupaikkaa ja tehtävää sekä tehostetumpaa tukea yhdyskuntapalvelun onnistumiseksi huomioiden kokonaisvaltaisesti suorittajan elämäntilanne, myös hänen vapaa-aikansa. **TÄHÄN LISÄTÄÄN KEVÄÄN 2010 AIKANA SAADUT KOKEMUKSET.**

Projektin suunnitteluvaiheen tavoitetta työllistymiseen liittyen jouduttiin madaltamaan. Asiakkaat olivat oletettua huonompikuntoisia, jolloin työllistymistä kohti oli edettävä pienin askelin. Työllistymiskuntoisille asukkaille järjestettiin lähinnä Katulähetyksen toimintojen sisällä erilaisia mahdollisuuksia kuntouttavaan työtoimintaan. Katulähetyksen yksiköihin ja työtoimintaan sijoitettiin myös valvottuun koevapauteen vapautuneita asiakkaita. He suorittivat päivittäisen työtoimintavelvoitteensa esim. Kannustin-projektissa, joka on päihdeongelmaisten, pitkäaikais-työttömien ja vajaakuntoisten työpolkuprojekti. Kokemukset olivat rohkaisevia. Jyväällä-projektin asiakkaat osallistuivat myös muuhun Katulähetyksen järjestämään toimintaan, kuten yhteiset retket, leirit, yksiköiden omat tempaukset sekä hengelliset tapahtumat.

Vuoden 2006 toiminnan keskeisimmät tulokset:

- toiminta haki muotoaan

Vuoden 2007 toiminnan keskeisimmät tulokset:

- säännölliset jalkautumiset Laukaan ja Sukevan vankilaan
- toimintamallien kehittäminen
- verkostoyhteistyön kehittäminen

Vuoden 2008 toiminnan keskeisimmät tulokset:

- toimintamallien työstäminen palvelutuotteiksi
- verkostoyhteistyön toimiminen ja hioutuminen

Vuoden 2009 toiminnan keskeisimmät tulokset:

- haasteellisille yhdyskuntapalvelun suorittajille tuen kehittäminen
- tuetun asumisen toimintamallin juurruttamista Oma koti -projektin kautta

4.4 Tyynelän Kehittämiskeskuksen osahanke

Jyväällä-projektin Tyynelän Kehittämiskeskuksen osahankkeen tekemä kartoittava työ projektin alkuvaiheessa osoitti, että rikoksenteijöiden läheiset ovat tuen tarpeessa. Läheisten kanssa tehtävä työ käynnistyi vuonna 2006 ja samana vuonna käynnistyivät ammattilaisverkostoille suunnatut koulutukset eli Motivoiva haastattelu, R-tuote eli retkahdus, riippuvuuskoulutus sekä Verkostotyön koulutus. Läheiset tarvitsevat sekä informatiivista ja henkistä keskustelutukea että palveluohjauksellista tukea. He tarvitsevat tukea myös arjessa jaksamiseen, esimerkiksi sosiaalityön tarjoaman perhetyön avulla. Läheisillä on suuri tarve saada puhua ja tulla kuulluksi. Rikoksenteijöiden läheiset ovat vahvoja selviytyjiä. Pärjääminen tapahtuu kuitenkin hyvin usein pinnistämällä ja sinnittelemällä, siksi kun on pakko jaksaa. Avun hakemisen kynnyks on korkea, ja läheisillä on sellainen tunne, että he eivät ole oikeutettuja apuun, koska ”ovat itse valinneet osansa”. Rikoksenteijöiden läheisten kanssa tehtävällä työllä on myös ennaltaehkäisevä vaikutus, esimerkiksi lastensuojelun ja mielenterveystyön näkökulmasta. Läheisille suunnatun tuen avulla voidaan torjua masennusta ja uupumusta.

Tyynelän Kehittämiskeskuksen osahanke nosti esiin uuden asiakaskohderyhmän, rikoksenteijöiden läheiset. Uusi apua tarvitseva kohderyhmä ei välttämättä saa tervetullutta vastaanottoa nykyisessä

palvelujärjestelmässä, kun joka paikassa on kiire, liikaa asiakkaita ja liian vähän resursseja. Kun tehdään yhteenvetoa läheisten vähimmäistarpeista, joita he palvelujärjestelmästä tai yksittäisiltä työntekijöiltä toivovat, on lista suhteellisen vaatimaton. Ensinnäkin rikoksenteekijöiden läheiset toivovat työntekijöiltä asiallista kohtelua tuomitsemisen sijasta. He kaipaavat keskustelutukea tai edes kuuntelevaa korvaa. Läheiset toivovat, että heidänkin näkökulmansa huomioitaisiin, kun keskustellaan rikoksenteekijöiden verkostoista, ja että heidät huomioitaisiin myös omana itsenään. Työntekijöille läheisten mukaan ottaminen työskentelyyn on haastavaa, koska silloin työntekijä joutuu kohtaamaan asiat kokonaisvaltaisemmin eri näkökannat huomioiden. Se tuo lisää työtä. Läheisten anti työskentelyyn on myös näkökulmia avaava rikkaus; läheiset kertovat tarinan toisen puolen, sen, jota työntekijä yleensä voi vain arvailla.

Toinen näkökulma läheisten tukemiselle on rikoksenteekijän kuntoutuminen. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että läheisiä tulisi tukea ainoastaan siksi, että he jaksaisivat tukea rikoksenteekijää ja auttaa häntä kuntoutumisprosessissa. Rikoksenteekijöiden läheiset tarvitsevat tukea täysin samalla periaatteella kuin alkoholistien läheiset ja perheet; kun yksi perheessä juo, sairastuu ja kieroutuu koko perhedynamiikka ja perheen vuorovaikutus. Kaikenlainen ongelmakäyttäytyminen, esimerkiksi rikosten tekeminen, ongelmapelaaminen ja päihteiden käyttäminen, koskettaa ongelmallisesti käyttäytyvien läheisiä, jotka häpeävät, kantavat syyllisyyttä ja monella muulla tapaa kärsivät ongelmasta, vaikka he eivät ole sitä itse aiheuttaneet. Kun ongelmallisesti käyttäytyvä perheenjäsen alkaa kuntoutua, saattavat tukea – ainakin tiedollista sellaista - tarvita myös muut perheenjäsenet. Tiedon, opastuksen ja valmennuksen kautta läheisillä on mahdollisuus tarkastella roolejaan, johon heidät on laitettu, ajettu tai pakotettu ongelmakäyttäytymisen rytmittäessä arkea. Tarkastelun ja asioiden ymmärtämisen kautta läheiset voivat muuttaa omaa käyttäytymistään, jos kysymyksessä esimerkiksi on ongelmakäyttäytymisen mahdollistaminen. Roolista irrottautuminen mahdollistaa rikoksenteekijöiden läheisille heidän omasta hyvinvoinnistaan huolehtimisen. Pelkästään asioista puhuminen ja kuulluksi tuleminen voi olla eheyttävää.

Rikoksenteekijöiden läheisten kanssa tehtävään työhön suhtaudutaan nykyisessä palvelujärjestelmässä ristiriitaisesti. Kaikilla Jyväskylän-projektissa mukana olleilla toimijoilla on kokemusta läheisten yhteydenotoista joko omassa avuntarpeessaan tai koskien rikoksenteekijää. Kaikki olivat yhtä mieltä myös siitä, että rikoksenteekijöiden läheiset tarvitsevat tukea, ja jopa omaa työntekijää. Kun keskustelu siirtyi seuraavalle tasolle, eli vastuukykyyn, toimijat totesivat, että läheistyö ei ole heidän toimintaansa kuuluvaa tai soveltuvaa työtä. Rikoksenteekijöiden läheisten kanssa tehtävä työ on vasta aluillaan ja siitä tarvitaan lisäkokemusta, -tietoa ja -tutkimusta jatkokehittämistä varten.

Vuoden 2010 alusta lukien Vankeinhoitolaitos ja Kriminaalihuoltolaitos yhdistyvät Rikosseuraamuslaitokseksi. Organisaatiomuutoksen tämänhetkisessä vaiheessa on suunnitteilla Rikosseuraamuslaitoksen jakautuminen kolmeen alueeseen (Itä-Pohjoinen, Länsi, Etelä), joille sijoittuvat vankiloiden ja Kriminaalihuoltolaitoksen aluetoimistojen muodostamat rikosseuraamuskeskukset sekä arviointikeskukset. Suunnitteilla on kahden vuoden siirtymäaika. Organisaatiomuutoksen ja uusien rikosseuraamusten yhteydessä olisi mahdollisuus tarkastella myös läheistyötä ja sen tuomia näkökulmia sekä mahdollisuuksia rikoksenteekijöiden kanssa tehtävään työhön. Rikosseuraamusten painopistettä ollaan muuttamassa entistä avoimempien rangaistuksien suuntaan. Esimerkiksi suunnitteilla on valvontarangaistus, jota siihen tuomittu suorittaisi käytännössä kotonaan elektronisen valvonnan kontrolloimana. Jos tähän rangaistukseen tuomitulla on kotonaan muita perheenjäseniä, koskettaa rangaistuksen suorittaminen myös heitä muita rangaistuksia tiiviimmin. Nämä perheenjäsenet saattavat, kuulluksi tulemisen lisäksi, tarvita tukea ja palveluohjausta.

Vuoden 2006 toiminnan keskeisimmät tulokset:

- alkukartoituksessa todettiin läheisten tuen ja palvelujen tarve
- läheisten avun hakemisen esteenä on voimakas häpeän tunne
- läheisten kanssa tehtävä työ käynnistyi
- ammattilaisverkostoille käynnistyi koulutus

Vuoden 2007 keskeisimmät tulokset:

- läheisasiakkaiden ohjautuminen selkeytyi
- projektin työntekijä jalkautui läheisten arkeen ja verkostoihin
- läheistyön keskeisimmät tuen sisällöt selkeytyivät
- ammattilaisverkoston koulutus jatkui
- työn viitekehukseksi muotoutui CRAFT

Vuoden 2008 keskeisimmät tulokset:

- asiakasprosessikuvaus
- läheistyön palvelutuotekuvaus
- ammattilaisverkoston koulutus jatkui
- läheisille suunnattu vertaistukimuoto ei toiminut

Vuoden 2009 keskeisimmät tulokset:

- kokemusten ja tulosten jakaminen ja levittäminen
- läheisten ääni ja tarpeet kuvattiin ja raportoitiin

4.5 Iisalmen Nuorison Tuen osahanke

Projektityöntekijä aloitti työskentelyn osahankeessa kesäkuussa 2006 ja sai työhuoneen Kriminaalihuoltolaitoksen Iisalmen paikallistoimistolta. Ennen asiakastyön käynnistymistä projektityöntekijä oli Kriminaalihuoltolaitoksen työntekijöiden mukana tutustumassa palvelupaikkoihin ja muihin oleellisiin yhteistyökumppaneihin. Hän vietti useamman päivän myös Sukevan vankilassa tutustuen vankilaan ja vankilassa tehtävään työhön. Työhuoneen sijainti Kriminaalihuoltolaitoksella auttoi erittäin hyvin tutustumaan ja perehtymään kriminaalihuolto-työhön. Projektityöntekijä aloitti kesällä 2006 projektin esittelyn yhteistyökumppaneille ja tammikuuhun 2007 mennessä esittelyjä kertyi noin 40. Tämä edesauttoi asiakastyön käynnistymistä sekä verkostoitumista, koska projektin toiminta-ajatus oli jo valmiiksi tuttu yhteistyökumppaneille. Työhuoneen sijainnilla saavutettiin myös matala kynnyksen asiakaskaiden ohjautumisessa projektin tuen piiriin. Ensimmäinen asiakas, vapautuva vanki, ohjautui kesäkuussa 2006. Elo–syyskuussa alkoi ohjautua asiakkaita sekä siviilistä että vankilasta. Asiakastyön kautta alkoi hioontua asiaskastyön malleja, jotka olivat hyvin yksilöllisiä ja asiakkaiden tarpeista lähteviä. Yhteistyökumppanit tulivat mukaan asiakastyöhön ja verkostojäseniksi kutsuttiin koolle asiakkaiden tarpeiden mukaan.

Joulukuussa 2006 suunniteltiin Sukevan vankilan kanssa yhdessä, kuinka pystyisimme mukauttamaan Kriminaalihuollon tukisäätiön toteuttamaa kuntouttavaa vankityötä (KuVa) alueellamme Iskolan avo-osastosta käsin, hyödyntäen Iisalmen Kehypajan työpajatoimintaa. Suunnitelma sai kiinnostusta, kunnes selvisi alkuvuodesta 2007, että Iskolan avo-osasto lakkautetaan. Kuntouttavan vankityön suunnitelmista jouduttiin luopumaan.

Vuonna 2007 Tyynelän kehittämiskeskus kokosi yhteen Ylä-Savon alueen yhteistyökumppanit järjestämällä Iisalmissa kolme eri koulutusta; Motivoivan haastattelun, R-tuotteen sekä verkostojen kehittämiseen liittyvän Verkostotyön koulutusprosessin. Koulutukset saivat paljon positiivista palautetta. Näiden myötä koettiin, että toisten työ tuli tutuksi ja kohderyhmää ajatellen tuli yhteistä ymmärrystä.

KRIS-Kuopion kanssa yhteistyön ideoiminen alkoi jo projektin ensimmäisenä toimintavuotena ja syksyllä 2007 oli pyrkimys käynnistää Iisalmissa vertaisryhmä omaisille ja läheisille. Markkinoinnista huolimatta ryhmää ei saatu kokoon.

Vankilasta vapautuvien asiakkaiden ohjautuminen on ollut aktiivisinta alusta saakka Sukevan vankilan kanssa. Tähän vaikuttaa mm. lyhyt välimatka ja alueen vankien sijoittuminen. Projektityöntekijä onkin käynyt keskimäärin kerran – kaksi kuukaudessa vankilassa asiakastapaamisissa, verkostoissa tai esittelemässä projektia. Kriminaalihuoltolaitoksen Iisalmen paikallistoimiston aluetyöntekijän kanssa on myös tavattu yhdessä vankeja ja arvoitu vapautuvien vankien sopivuutta Jyväällä-projektiin. Muiden vankiloitten kohdalla voidaan puhua yksittäisistä asiakkaista. Itä-Suomen aluevankilan sijoittajyksikkö on ollut toimeenpanoa odottavien kanssa aktiivinen yhteistyökumppani. Erikoissuunnittelijoiden kanssa on puhelimitse voitu keskustella asiakkaiden tilanteista siviilissä sekä pohdittu yhdessä kuntouttavia toimenpiteitä tuomion ajaksi. Syksystä 2007 vuoden 2008 loppuun työskenteli Sukevan vankilalla Kriminaalihuollon tukisäätiön projektisosaalityöntekijä. Projektisosaalityöntekijä oli aktiivinen yhteistyötaho projektille ohjaten monia asiakkaita. Etenkin Iskolan avo-osastolta ohjautui projektisosaalityöntekijän aikaan useita Ylä-Savon alueelle vapautuvia vankeja Jyväällä tuen piiriin. Projektisosaalityöntekijä oli mukana myös kahdessa valvotussa koevapaudessa, joissa Iisalmen osahanke oli tukena.

Syksyllä 2007 Kriminaalihuoltolaitoksen Iisalmen paikallistoimisto ja Sukevan vankila järjesti kahdeksan kertaa vapautteen valmentavaa ryhmätoimintaa pitkäaikaisvangille. Tapaamiset olivat kerran viikossa Leirikeskus Iso-Sopella, Laakajärvellä. Projektityöntekijä oli tapaamisissa mukana järjestämässä ohjelmaa. Myös projektinpäällikkö osallistui yhteen kertaan pitämällä vangeille teemapäivän parisuhteeseen liittyvistä asioista. Samaisessa paikassa on myös toteutettu perheleiri tuomion täytäntöönpanoa odottavan perheen kanssa.

Vuoden vaihteessa 2008 sovittiin, että projektityöntekijä on säännöllisesti, tietyinä päivinä viikossa Iisalmen Kehypajalla. Aikaisempien vuosien aikana projektityöntekijä oli ollut Kehypajalla tarvittaessa ja asiakastapaamisten yhteydessä. Säännöllisesti, tietyinä päivinä oleminen nähtiin hyvänä ratkaisuna, koska asiakkaat pystyivät silloin hakeutumaan keskustelemaan ns. matalankynnyksen idealla. Kehypajalla läsnäolo antoi myös tiivimpää kontaktia yksilö- ja työvalmentajiin eli talon henkilökuntaan. Henkilökunnalla oli myös mahdollisuus konsultoida projektityöntekijää rikoseuraamusalaan liittyvissä asioissa.

Työvoiman palvelukeskuksen (TYP) kanssa yhdessä pohdittiin asiakkaiden työllistämispolkuja. Valitettavan moni asiakas oli niin huonokuntoinen, että jo TYP:n vastaanottoajoille saaminen, saatetustikin, on ollut haasteellista. Projektityöntekijä onkin toiminut ns. varmistajana, että asiakas saataisiin paikalle ja saataisiin suunnitelmat etenemään.

TYP:n edustaja on ollut mukana molempien projektipaikkakuntien ohjausryhmissä. Kuntien sosiaalitoimen edustajat ovat olleet mukana sekä Jyväskylän että Ylä-Savon ohjaus- ja seurantaryhmissä ja yhteistyö on ollut tiivistä asiakastyön kautta. Ylä-Savon ohjausryhmä kokoontui neljä kertaa vuodessa koko toiminnan ajan. Ylä-Savon alueella seurantaryhmä on koottu kolmesti yhteen, joista yksi tapaaminen oli Sukevan vankilalla. Näiden jälkeen ryhmä on kokoontunut

yhdistettynä Jyväskylän kanssa. Seurantaryhmä koostui tärkeimmistä yhteistyökumppaneista (esim. Srk:n diakoniatyö, päihdepalvelut, asumispalvelut, Päiväkeskus Pysäkki ja Poliisi).

Kesän ja syksyn 2009 aikana käydyissä juurruttamiskeskusteluissa ja palautteissa on tullut ilmi, että Ylä-Savon alueella on tarvetta vastaavalle asiakastyön mallille. Kohderyhmäläiset, jotka ovat jo esimerkiksi pudonneet palveluista, ovat ”huonokuntoisia”, sekä joilla on sitoutumisen vaikeuksia, tarvitsevat intensiivista palveluohjausta ja neuvontaa juuri silloin kun he ovat valmiita ottamaan sitä vastaan. On koettu että työntekijä, joka ei ole viranomainen ja joka pystyy lyhyellä varoitusaajalla vastaamaan avun pyyntöön, pystyy paremmin vaikuttamaan asiakkaan motivaatioon. Yksinkertaisillakin asioilla, kuten asiakkaan kuulluksi tulemisella, saadaan paljon asioita aikaan.

Vuoden 2006 toiminnan keskeisimmät tulokset:

- sidosryhmien kartoittaminen
- osahankkeen markkinointi ja verkostoituminen
- asiakkaiden ohjautuminen projektiin käynnistyi
- Kuntouttavan vankityön suunnitelmat Sukevan vankilan kanssa

Vuoden 2007 toiminnan keskeisimmät tulokset:

- Tyynelän Kehittämiskeskuksen koulutukset verkostojen yhteisen ymmärryksen hyväksi
- omaisten ja läheisten vertaisryhmän käynnistämisen haastavuus
- Ylä-Savon alueella puolisoiden ohjautuminen → tarve keskusteluun ja palveluohjaukseen
- Kritsin Sukevan vankilaan sijoitetun projektisosiaalityöntekijän kanssa tehty tiivis yhteistyö asiakkaiden yhteiskuntaan sijoittumisen hyväksi

Vuoden 2008 toiminnan keskeisimmät tulokset:

- projektityöntekijän tavoittaminen → tavoitettavuus Iisalmen Kehypajalla, tarjoten matalankynnyksen vastaanottoa
- kokeiluluontoinen ryhmä yhdyskuntapalvelua suorittaville palvelun tueksi
- osahanke tukimuotona valvotussa koevapaudessa → ensimmäinen asiakas ohjautui
- Sosionomi (amk) opiskelijoiden kanssa puolisoiden vertaisryhmän kokoaminen → edelleen haastava saada kasaan, markkinoinnista ja henkilökohtaisista kontakteista huolimatta
- asiakastyön kokemuksen perusteella asiakastyön malli yksilö- sekä ryhmätyöstä

Vuoden 2009 toiminnan keskeisimmät tulokset:

- asiakastyö jatkunut, kiinnipitäminen ja jalkautuminen ovat tuottaneet tulosta asiakkaiden kohdalla
- sidosryhmät sitoutuneet ja aktiivista yhteistyötä
- kokemuksista tiedottamista

5 JYVÄLLÄ-PROJEKTIN ARVIOINTIA

5.1 Tulokset ja opetukset:

Jyväskylän Tyynelän Kehittämiskeskuksen osahanke nosti esille rikoksentekeijöiden läheiset esille uutena asiakasryhmänä. Heidän tuen tarpeensa kartoitettiin ja heille kehitettiin tukimuotoja. Asiakkaiden ja yhteistyöverkoston palautteen mukaan rikostaustaisten ihmisten läheisten tuki on osoittautunut tarpeelliseksi.

Jyväskylän Seudun Päihdepalvelusäätiön osahankkeen työntekijän työpanos ja konsultaatiotuki sekä

vankiloissa että Kriminaalihuoltolaitoksen Jyväskylän aluetoimistossa on ollut ainutlaatuista Suomessa. Projektin alkuvaiheessa Kriminaalihuoltolaitoksella todettiin tarve tiiviille päihde-asiantuntijan kontaktille. Tämän seurauksena uutena innovaationa Päihdepalvelusäätiön osahankkeen projektityöntekijä jalkautui yhdeksi päiväksi viikossa Kriminaalihuoltolaitoksen Jyväskylän aluetoimistoon tarjoamalla palveluja matalankynnyksen periaatteella. Hän tapasi silloin Khl:n asiakkaita ja antoi Khl:n työntekijöille konsultaatiotukea asiakkaiden päihdeasioissa. Tämän tuen tarve väheni projektin edetessä, jolloin vähensimme Khl:lla projektityöntekijän läsnäolopäiviä. Tarpeen vähenemiseen vaikutti Päihdepalvelusäätiön palvelujen tutuksi tuleminen, jolloin kriminaalihuoltotyöntekijät osasivat ohjata asiakkaitaan suoraan Päihdepalvelusäätiön palveluihin. Myös kriminaalihuoltotyöntekijöiden osaaminen päihteisiin liittyvissä asioissa oli lisääntynyt eikä konsultaation tarve ollut enää niin suuri. Vankilan henkilökunta on kokenut projektin tuen piiriin vapautuvien vankien vapautumiset huomattavasti suunnitelmallisemmiksi kuin ilman projektin tukea vapautuvien.

Jyväskylän Katulähetyksen osahankkeen tuetun asumisen tavoitetta tuli vahvasti tukemaan Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön koordinoima ja Rikosseuraamusviraston organisoima pitkäaikais-asunnottomuuden vähentämishjelma, Oma koti -projekti, jonka toiminnan pohjalta neuvotellaan Y-säätiön kanssa tukiasuntojen hankinnasta Jyväskylän seudulla. Katulähetyksen osahankkeen toiminnan kautta on saatu todeta, että vankilasta vapautuville räätälöity tuetun asumisen järjestäminen luo edellytyksiä selviytyä arjessa muistakin asioista.

Ylä-Savon alueella *Iisalmen Nuorison Tuen* projektityöntekijän asiakkaista ”kiinnipitäminen” tukee selvästi siviilissä pärjäämistä. Jalkautuminen asiakkaan kotiin ja tueksi viranomaisasioiden hoitoon on todettu monien haasteellisten asiakkaiden kohdalla ainoaksi toimivaksi menetelmäksi. Toimijoiden välinen verkostoituminen luo optimaaliset edellytykset kohderyhmän asioiden hoitamiseksi.

Asiakkaiden pärjäämisen tukemiseksi käytettiin kokonaisuudessaan työmenetelmänä palveluohjausta, mikä tarkoittaa sitä, että projektin aikana luotiin yhteyksiä tukipalveluja tuottaviin tahoihin sekä menttiin tarvittaessa asiakkaan mukana palvelupisteisiin. Kohderyhmän työllistymiseen tähtääviin toimenpiteisiin kuului ensimmäiseksi perusarkeen kuuluvien asioiden hoitaminen. Asiakkaalle oli ensin löydettävä yksilöllisesti räätälöity tukiasunto, oli selvitettävä toimeentulo sekä asianmukainen päihde- ja perusterveyteen liittyvä hoito. Työtoiminnan kautta asiakkaan sosiaaliset verkostot laajenivat ja heille löytyi arkeen mielekäästä sisältöä. Vaikka työ sinällään on kuntouttavaa, niin elämän perusrakenteiden täytyy olla kunnossa, jotta jää voimavaroja työn tekemiseen. Yhteistyö kriminaalihuoltolaitoksen ja vankiloiden kanssa sekä kokonaisuudessaan verkostoyhteistyö jäi toimimaan vahvasti molemmilla projektipaikkakunnilla.

5.2 Tavoitteiden ja saavutettujen tulosten oleelliset erot

Eri toimijatahojen välillä on ollut eroavaisuuksia toimintakulttuurissa ja siitä on aiheutunut ”törmäyksiä”. Yhteisiä pelisääntöjä sopimalla yhteistyö saatiin sujumaan. Sukevan vankilan ja Jyväällä-projektin yhteinen parisuhdeleiri Sopentuvalla ei toteutunut, koska ei löytynyt riittävästi leirille soveltuvia pariskuntia. Edellytyksenä oli, että pariskunnat olisivat kotoisin projektintoimialueelta ja että heillä oli oikeus valvomattomiin perhetapaamisiin.

Vertaisryhmätoiminnat sekä vangeille että läheisille eivät oikein onnistuneet. Asiakkailta tuli kyllä toiveita ryhmien olemassaolosta, mutta osallistuminen järjestettyyn ryhmään oli vähäistä. Syitä oli useampia; läheiset lokeroivat itsensä kuuluvaksi vain tiettyyn kategoriaan esim. alkoholistin puoliso

– huumeidenkäyttäjän äiti, lastenhoito-ongelmat, pitkät matkat, toisille olisi käynyt päiväsaikaan ja toisille illalla jne. Projektin asiakkaiden työllistäminen osoittautui haasteelliseksi. Monen kunto ei siihen riittänyt, joten arjen hallintaan ja päihdeettömyyteen tukeminen on ollut monen asiakkuuden lähtökohta.

Yhdyskuntapalvelupaikkojen koordinointi kehittyi haasteellisten yhdyskuntapalvelun suorittajien tukemiseksi. Tästä saamme lisää kokemusta vielä vuoden 2010 ensimmäisen neljänneksen ajan.
TÄHÄN LISÄTÄÄN KEVÄÄN 2010 AIKANA SAADUT KOKEMUKSET.

5.3 Mitkä seikat ovat edesauttaneet tavoitteiden saavuttamista:

Osahankkeiden projektityöntekijöiden innovatiivinen ja aktiivinen työote. Verkostoituminen yhteistyökumppaneiden kanssa esim. projektinpäällikön ja Tyynelän Kehittämiskeskuksen sekä Iisalmen Nuorison Tuen osahankkeen työntekijöiden toimipisteen sijoittuminen Kriminaalihuolto-laitoksen toimistoihin, sekä Päihdepalvelusäätiön ja Katulähettyksen osahankkeen tiivis yhteistyö Kriminaalihuollon Jyväskylän aluetoimiston, sekä Laukaan ja Sukevan vankiloiden kanssa. Intryn osahankkeen tiivis yhteistyö Sukevan ja Naarajärven vankilan sekä Sijoitteluyksikön kanssa ja verkostoituminen Ylä-Savon paikallisten toimijoiden kanssa. Asunnon saaminen vapautuville asiakkaille on onnistunut suhteellisen hyvin. Avoimuus kaikkien toimijoiden kesken ja rohkeus ottaa esiin ongelmalliset asiat. Yhteiskunnassa oleva tarve Jyväällä-projektin toimintamallille. Koordinaation tuki koko hankkeelle, sekä tiivis yhteistyö osahankkeiden työntekijöiden ja projektinpäällikön välillä.

5.4 Mitkä seikat ovat vaikeuttaneet tavoitteiden saavuttamista:

Asiakkaiden toimeentuloon liittyvät asiat ovat olleet hankalia. Taloudellisia ongelmia on vaikea korjata sosiaalipalveluilla, koska asiakkaiden ”harmaita” velkoja ei voida huomioida menoina toimeentulotessa. Taloudellisissa ongelmissa asiakkaita on ohjattu Velkaneuvontaan. Asiakkaiden huono kunto ja epärealistiset tavoitteet työelämän suhteen ovat vaikeuttaneet projektin asiakkaiden työllistymistä. Myös viranomaisilla on usein epärealistisia käsityksiä asiakkaiden työkunnosta. Tästä seuraa turhia kustannuksia ja pettymyksiä sekä asiakkaille että viranomaisille. Myös työn tekemisen ”kannattamattomuus” vaikuttaa työllistymismotivaatioon, koska monilla asiakkailla on ulosotossa isoja velkoja. Projektityöntekijä, joka tuntee asiakkaan, on voinut olla realisoimassa tilannetta kun on neuvoteltu asiakkaan työllistymiseen liittyvistä asioista.

Läheisasiakkaiden ohjautuvuudessa projektin tuen piiriin on viimeisellä puolivuotisjaksolla tapahtunut notkahdus. Tähän ei ole havaittavissa yksiselitteistä syytä. Tämä voi johtua työskentelykulttuurista, jolloin läheistyöntekijän palvelua ei muisteta tarjota rikosentekijöille riittävästi. Toisaalta läheisten ohjautumiseen vaikuttaa myös se, että heitä ei aina tavoiteta suoraan, vaan välillisesti joko Khl:n asiakkaan tai vangin kautta. Juurruttamiseen on vaikuttanut kynnyskysymykseksi noussut toimintamallien rahoitusvastuu; kunta–valtio kustannusvastuun pompottelu sekä suuret organisatoriset muutokset, joiden jalkoihin Jyvällä juurruttaminen osaltaan jäi. Eli paikallisesti Jyvässeudulla Jyväskylän ja Jyväskylän maalaiskunnan yhdistyminen sekä Ylä-Savossa Sote-kuntayhtymän syntyminen ja Rikosseuraamusalalla kriminaalihuollon ja vankeinhoidon yhdistyminen.

5.5 Toiminnan ulkoinen arviointi

Sosiaalikehitys Oy toteutti Jyväällä-projektin ulkoisen arvioinnin, joka keskittyi projektin kehittämistyön tukemiseen. Sosiaalikehityksen nimetyt tutkijat työskentelivät Jarmo Nieminen ajalla 1.11.2007–31.3.2009 ja Kati Tuokkola 1.11.2007–1.10.2009. Väliarviointiraportti valmistui 30.9.2008 ja lokakuussa järjestettiin väliarviointiin pohjautuva seurantaseminaari. Loppuraportin luovutus oli 1.10.2009. Koko arvioinnin tuloksia esiteltiin Jyväällä tiedotustilaisuudessa 10.11.2009.

Arvioinnin tehtävä on ollut kahdenlainen. Yhtäältä arvioinnissa on tarkasteltu sitä, miten projekti on edistänyt tavoitteiden mukaista toimintaa ja miten tuloksellista projektin toiminta on ollut. Tästä näkökulmasta arviointi on ollut ns. perinteinen arviointi, jossa tietyllä tapaa arvotetaan projektin toimintaa. Toisaalta taas arviointi on ollut prosessiarviointia, ns. kehittävää arviointia, jossa tarkastellaan projektia prosessina. Kehittävässä arvioinnissa korostuu yhdessä tekeminen; arvioitsija on keskustellut ja suunnitellut arvioitavat asiat, menetelmät ja välineet yhdessä arvioinnin kohteen eli Jyväällä-projektin kanssa.

Yhtenä keskeisimpänä aineistona arvioinnissa ovat olleet ns. arviointipäivät, joiden tarkoitus on ollut tukea projektin kehittämistyötä mahdollisimman hyvin. Arviointipäivät ovat sijoittuneet ohjaus- ja johtoryhmän kokousten tai seurantar ryhmän kokousten ajankohtiin. Arviointipäiviä on järjestetty yhteensä 10 kappaletta. Niiden kautta on saatu kerättyä aineistoa sekä näkemyksiä projektin toiminnasta. Arviointipäivien lisäksi tutkijat ovat keränneet tietoa osallistumalla projektitiimin palavereihin ja haastattelemalla projektinpäällikköä ja projektityöntekijöitä. Asiakasnäkökulmaa on kartoitettu projektityöntekijöiden haastatteluiden kautta sekä toteuttamalla projektin kahdelle kohderyhmälle kyselyt. Vuonna 2008 tehtiin kysely rikoksenteijöiden läheisille. Vuoden 2009 kesällä tehtiin kysely läheistyön merkityksestä rikoksenteijöille.

Jyväällä-hankkeen kokonaistavoitteena oli kehittää kuntoutumisjatkumoa ja verkostotyötä. Rikosseuraamusasiakkaat ovat marginaalinen asiakasryhmä, mutta palvelujärjestelmälle haasteellinen ja yhteiskunnalle kallis. Toimintamallien kehittämistyötä asiakasryhmälle kannattaa kuitenkin tehdä. Yksilön kohdalla oikeaan aikaan järjestetyt palvelut voivat käynnistää prosessin, jolla rikoskierre saadaan katkaistua. Projektin ulkoinen arvioitsija esitti kustannusarvion, jonka mukaan kuuden henkilön vankeustuomion välttämällä olisi säästyneellä rahamäärällä mahdollista ylläpitää Jyväällä-hankkeen suuruista työntekijämäärää kokonaisuudessaan (Tuokkola, K. 2009, 16).

Ulkoisen arvioijan mukaan Jyväällä-projektin Tyynelän Kehittämiskeskuksen osahanke nosti esiin uuden asiakasryhmän, rikoksenteijöiden läheiset. Läheiset ovat perinteisesti olleet pärjääjiä, joiden palveluntarve ei välttämättä tule esiin ennen kuin tarvitaan todella paljon apua (esimerkiksi lastensuojelutilanteet). Läheiset tarvitsevat siis tukea omaan jaksamiseen ja pärjäämiseen, koska jos heidän jaksamisensa loppuu, loppuu jaksaminen siviilissä olevan perheen kannattelijoilta. Nämä kannattelijat pitävät huolta eräällä tavalla myös rikoksenteijästä. (Sosiaalikehitys Oy 2009.)

Jyväskylän Katulähetys kehitti tuetun asumisen toimintaansa luomalla ohjattuja asumispolkuja vankilasta tukiasumiseen. Tarjolla on ollut erilaisia tuetun asumisen muotoja asiakkaan tarpeen mukaan. Rikosseuraamusviraston tavoitteena on, että entistä vaikeammin päihdeongelmaiset kykenisivät suorittamaan tuomionsa yhdyskuntapalveluna. Katulähetys tarttui tähän haasteelliseen tavoitteeseen 2009 aloittaen kehittämällä yhdyskuntapalvelupaikkojen kykyä ottaa vastaan ja ylläpitää haasteellisia yhdyskuntapalvelun suorittajia sekä kehittämällä yhdyskuntapalvelun suorittajien ohjausta ja tukea palvelupaikoissa. Palvelulla autetaan erityisesti mielenterveys- ja päihdeongelmaisia, syrjäytyneitä ja kriminaalihuollon asiakkaita selviytymään arjessa eteenpäin. Tästä saamme lisää kokemusta vuoden 2010 alkuvuodesta.

Iisalmen Nuorison Tuki kehitti projektin aikana jalkautuvan työmallin palveluissa kiinnipitämiseksi. Intensiiviohjauksella ja tuella haasteellisille rikosseuraamusasiakkaille ja heidän läheisille saavutettiin hyviä tuloksia. Katulähetyksen ja Intryn toinen keskeinen tavoite on ollut rakentaa työllistämispolku kriminaalihuollosta tai vankilasta vapauteen kuntouttavan työtoiminnan menetelmin. Toimiminen ns. nivelkohdissa (esim. vankilasta – siviiliin) on tehnyt mahdolliseksi tarjota palveluohjausta viranomaistyön jatkumona. Juuri nämä nivelkohdat ovat niitä riskin paikkoja, missä asiakkaat tipahtavat tukiverkon ulottumattomiin.

Päihdepalvelusäätiön osahanke onnistui kehittämään rikosseuraamusasiakkaiden hoitoonohjausta ja verkostoyhteistyötä. Päällekkäisen työn tekemistä tapahtuu asiakasryhmän kanssa työskenneltäessä helposti, jolloin verkostoyhteistyön merkitys korostuu. Asiakkaat tarvitsevat palveluja, joissa palveluntuottajat ovat tietoisia toistensa työstä ja siitä, minkälaisia toimenpiteitä on jo tehty. Jyväällä-projekti onnistui kehittämään toimintamalleja, joissa päällekkäistä työtä pystyttiin minimoimaan. Vankien jälkihuoltotyöryhmä toteaa myös raportissaan toimivan jälkihuollon tuovan kunnille rahallista säästöä. Työryhmä kiinnitti myös huomiota yhteistyön merkitykseen ja eri palveluja yhdistäviin työkäytäntöihin. Se esitti alueellisten yhteistyöryhmien perustamista, jota viranomaiset voivat hyödyntää palveluja järjestäessään. (Rikoksista rangaistujen tuen tarve, 2006, 35). Jyväällä-projektin jälkeisestä yhteistyöverkoston ylläpitämisestä on sovittu. Sen toimintaa koordinoi Kriminaalihuoltolaitoksen Jyväskylän aluetoimisto.

6 TOIMINTA PROJEKTIN JÄLKEEN

Päihdekuntoutusta projektissa toteuttaneen Jyväskylän Seudun Päihdepalvelusäätiön kehittämistä toimintamalleista mm. jalkautumisesta Khl:n toimistolle asiakastapaamisiin ja henkilökunnalle konsultaatiotuen antamisesta sovittiin, että yhteistyö jatkuu rikosseuraamusalan organisaatiomuutoksenkin aikana aina tarpeen mukaan, mutta muutosmylläkän jälkeen sovitaan tarkemmin ostopalvelun toimintakäytännöt. Vankiloihin jalkautuminen toteutuu samalla tavoin palvelutuotteen ostopalveluna. Vastuu toiminnan jatkumisesta jää pitkälle sen varaan, miten Rikosseuraamuslaitoksen Itä- ja Pohjois-Suomen alueen yksiköt ostavat Päihdepalvelusäätiön palveluja.

Sosiaali- ja terveysministeriön koordinoima ja Rikosseuraamusviraston organisoima pitkäaikais-asunnottomuuden vähentämishjelma, Oma koti -projekti tuli vahvasti tukemaan Jyväskylän Katulähetyksen osahankkeen tuetun asumisen tavoitetta. Räätelöidyllä tuetun asumisen järjestämisellä luodaan edellytyksiä selviytyä arjessa muistakin asioista. Jyväällä aikana kehitetyt toimintatavat jäävät Katulähetykselle käytännöiksi, eli jokaiselle Katulähetyksen tuetun asumisen asiakkaalle järjestetään jotain mielekästä tekemistä arjen sisällöksi. Useimmiten se on organisaation omissa työllistymisprojekteissa tai yksiköissä tapahtuvaa työtoimintaa. Vuonna 2009 Katulähetyksen aloitti pilottikokeilun vaikeasti päihdeongelmaisten yhdyskuntapalvelun suorittajien tukemiseksi. Tämä kokeilu jatkui huhtikuuhun 2010.

HAASTEELLISEN YHDYSKUNTAPALVELUNSUORITTAJAN TUKEMINEN. TÄHÄN LISÄTÄÄN KEVÄÄN 2010 AIKANA SAADUT KOKEMUKSET.

Ammatillisten verkostojen kehittäminen ja asiakkaan läheisverkostojen voimaannuttaminen oli Tyynelän Kehittämiskeskuksen osahankkeen vastuulla. Yhteistyökumppanit olivat sitä mieltä, että rikoksentehtäjäiden läheiset tarvitsevat tukea. Keskustelun siirryttyä vastuukymyksiin, toimijat

kuitenkin totesivat etteivät koe läheistyön olevan heidän toimintaansa kuuluvaa. Rikoksenteekijöiden läheisten kanssa tehtävä työ on vasta aluillaan ja siitä tarvitaan lisäkokemusta, -tietoa ja -tutkimusta jatkokehittämistä varten.

Palveluohjausta ja työhön kuntoutusta toteutti Iisalmen Nuorison Tuki ry Ylä-Savon alueella. Intryllä oli tavoitteena hakea osahankkeelle jatkoa, mutta vuonna 2009 se ei toteutunut. Tähän vaikutti määrärahojen riittäminen 2010 kesäkuun loppuun.

TÄHÄN LISÄTÄÄN KEVÄÄN 2010 AIKANA SAADUT KOKEMUKSET JA SE MITÄ SEN JÄLKEEN JÄÄ TOIMIMAAN.

JYVÄLLÄ-HANKE Liite 1

Yhteenvedot katsaus 2006–2009 Päivitetty 8.2.2010

TOIMINTA	TAVOITTEET	2006 TOTEUMA	2007 TOTEUMA	2008 TOTEUMA	2009 SUUNNITELMA
KOORDINAATIO - KRIMINAALIHUOLLON TUKISÄÄTIO	1) Työn suunnittelu: – Toiminta- ja taloussuunnitelma – Toteutus- ja suunnitelma kehikko	Huhti-jouluku: – Rekrytointikanavien suunnittelu – toiminta- ja taloussuunnitelma 2007	Maaliskuu-jouluku: – toiminta- ja taloussuunnitelma 2008 Syyskuu: – Toteutus- ja suunnitelma kehikon käyttöönotto	Elokuu: – toiminta- ja taloussuunnitelma 2009 Huhtikuu: – Toteutus- ja suunnitelma kehikon päivittäminen	Helmi- ja Heinäk. 2010: – Toteutus- ja suunnitelma kehikon päivittäminen
	Raportointi – Toimintakertomus: • ½ -vuotisraportti • vuosiraportti • Ray:n selvitys	– toimintakertomukset 2006	– toimintakertomukset 2007: – ½ vuotisraportti 10.9. – vuosiraportti 15.1.08 – Ray:n selvitys (huhtikuu, elokuu)	– toimintakertomus 2008: – ½ vuotisraportti valmis 15.8. – vuosiraportti 15.1.09 – Ray:n selvitys (huhtikuu, elokuu)	– toimintakertomus 2009: – ½ vuotisraportti valmis 15.8 – Ray:n selvitys (huhtikuu, elokuu)
Dokumentointi – Asiakastietojärjestelmä – Tilastointijärjestelmä	– Word-pohjainen asiakastietojärjestelmä sekä tilastointijärjestelmä → käyttöön syksyllä		Maaliskuu: – asiakastietojärjestelmä nettiversiona käytössä → ei saatu kaikkia osahankkeita palvelevaa toteutusta → ei toteutettu	Maaliskuu: – asiakastietojärjestelmä nettiversiona käytössä → ei saatu kaikkia osahankkeita palvelevaa toteutusta → ei toteutettu	Helmi- ja Heinäk. 2010: – loppuraportti – Ray:n vuosiselvitys ja loppuseelvitys Tammikuu: – asiakastietojärjestelmä 2006–2009 yhteenveto
2) Yhteistyösuhteet: Laukaan, Kuopion, Sukevan ja Vanajan vankilat Kriminaalihuoltolaitoksen Jyväskylän aluetoimisto ja Iisalmen paikallistoimisto Rikosseuraamusvirasto	Huhti-jouluku: – projektin esittelyä – yhteistyön aloittaminen/verkostoituminen mm. Jyväskylän ja Iisalmen khl:n toimistojen sekä Laukaan, Kuopion ja Sukevan vankilan kanssa	Huhti-jouluku: verkostojen kehittäminen → yhteistyöneuvottelut Laukaan, Sukevan, Kuopion ja Vanajan vankilan kanssa – toimintamallien hiominen Kriminaalihuoltolaitoksen Jyväskylän aluetoimiston sekä Iisalmen paikallistoimiston kanssa	Tammijouluku: – toimivien yhteistyösuhteiden ylläpitäminen ja tarvittaessa uusien kehittäminen – verkostojen hyödyntäminen toimintamallien toteuttamisessa → toimintamallien ”siirtäminen” vähitellen verkostolle	Tammijouluku: – toimivien verkostojen hyödyntäminen toimintamallien toteuttamisessa → toimintamallien ”siirtäminen” vähitellen verkostolle – 12.5. Yhteistyöneuvottelu palaveri Sukevan vankilan ja Intryn kanssa	Tammijouluku: – toimivien verkostojen hyödyntäminen toimintamallien toteuttamisessa → toimintamallien ”siirtäminen” vähitellen verkostolle – 12.5. Yhteistyöneuvottelu palaveri Sukevan vankilan ja Intryn kanssa

JYVÄLLÄ-HANKE

	<p>Kunnat</p>		<p>– kesäkuu; neuvottelu Jyväskylän Vuokra-asuntojen kanssa tuetusta asumisesta</p>		<p>yhteistyökokous → Jyväskylän esittely ja juurruttamiskysymysten esiintuonti</p> <p>– 27.4. Jyväskylän juurruttamispalaveri; Jyväskylän toimintamallien esittely ja jatkovastuu → kustannusten jako kynnyskysymykseksi – 2.6. Ylä-Savon juurruttamispalaveri; Jyväskylän toimintamallien esittely ja jatkovastuu → kustannusten jako kynnyskysymykseksi</p>
	<p>Jyväskylän Vuokra-asunnot</p> <p>Vankien Omaiset ry</p>	<p>– yhteinen katupäivä 2.11.</p>	<p>– kesäkuu; Vao:n ja Krits:n</p> <p>– kriminaaliamiehen kanssa yhteistyöpalaveri</p>	<p>– VAO:lle Jyväskylän toiminnan esittely – VAO kokoontui Khl:n Jkl:n aluetoimiston tiloissa</p>	<p>– Kriminaali- ja sosiaaliasiamiehen vierailu Khl:n Jyväskylän aluetoimistoon, Laukaan vankilaan ja Päihdepalveluslaitolle</p>
	<p>Krits – Kriminaaliasiamies</p>		<p>– Jyväskylän maaseurakunnan kriminaalityöntekijän kanssa yhteispalaveri 12.9.</p> <p>– Kris-Jyväskylän kanssa yhteistyöpalaveri 19.9. → yhteinen katupäivä → Ei toteutunut, koska Kris – Jyväskylän toiminta loppui Jyväskylässä joulukuussa</p>	<p>Jkl:n maaseurakunnan kriminaalityöntekijä osallistui Jkl:n ohjausryhmiin</p>	<p>Tammikuu: Jkl:n kaupunki- ja maaseurakunta yhdistyivät → muutoksia henkilöstössä → ohjausryhmän Maasrk:n edustajan toimi lakkautettiin → ei edustusta</p>
	<p>Jyväskylän maaseurakunta</p> <p>Kris - Jyväskylä</p>				

JYVÄLLÄ-HANKE

	<p>3) Viestintä Käyntikortit Esitteet</p> <p>A4 -tiedotteet</p> <p>Projektiesittely KRITSIN www-sivut</p> <p>Jyvällän kotisivut</p> <p>Posterit</p>	<p>Syksy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – käyntikorttien ja esitteen teetättäminen – koordinaation A4 www-sivuilla; lyhyt yhteenveto hankkeesta, jota päivitetiin tarvittaessa 	<p>Tammi-joulukuuku:</p> <ul style="list-style-type: none"> – käytökorttien ja esitteiden uusiminen/teetättäminen – työstettiin A4 – tiedotteita → valmiina syksyllä – Kritsin sivuilla Jyvällän A4 - tiedotteet ym. tietoa projektista – työstettiin Jyvällän www.sivuja – Posterin suunnittelu Kritsin tiedottajan kanssa 	<p>Tammi-joulukuuku:</p> <ul style="list-style-type: none"> – päivitetiin ja tilattiin lisää uusittiin yleisesite – A4 tiedotteista tehtiin vihkomainen esite – päivitetiin – Jyvällän www.sivut avattiin 25.2. – Posterit valmis 6.5. → esillä koulutuksissa, Terveys-sos- ja Mielenveysmessuilla – esillä oleminen – projekti tunnetaan Jyväskylän ja Ylä-Savon seudulla → eri toimijat osasivat ohjata asiakkaita projektin piiriin – projekti oli näkyvillä paikallistiedotuslehdissä – Kontra –lehdessä syyskuussa Jyvällän toiminnasta juttu – Jyvällän esittely 9.6. 	<p>Tammi-joulukuuku:</p> <ul style="list-style-type: none"> – projektin tulosten ja toimintamallien levittäminen – päivitetty – päivitetty – päivitetty www.sivut – Posterit esillä koulutuksissa ja messuilla → 1.4. Jyvällän järjestämässä ”Miksi Jeppe rötöstelee” -koulutuksessa. – tavoitteena ylittää uutiskynnyks → tiedotustilaisuus 10.11., paikalla toimittajat Keskiuomalaisesta, Henki ja Elämä –lehdessä, Kontra –lehdessä → kaikissa lehdissä julkaistiin juttu Jyvällän toiminnasta – Hallituksen vierailu Jyväskylään → Jyvällän projektityöntekijöiden tapaaminen, Khl:n ja Päihdepalvelusäätiön toimintaan tutustuminen – arvioitiin työyhteisön toimintamallia ja hiottiin käytäntöjä – Jyvällän päättäjätiskimatalla 1.10. tiimpalaveri; teemana arviointi ja palaute
	<p>4) Jyvällä-työyhteisön palaverit: Tiimpalaverit</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Jyvällä tiimin palaverit n. 2 kertaa kuukaudessa – Kritsin projektinpäällikkö ja Tyynelän osahankkeen työntekijä osallistuivat Kriminaalihuoltolaitoksen 	<ul style="list-style-type: none"> – Jyväskylän tiimi kerran viikossa; Ylä-Savon alueen Jyvällä-projektin työntekijä osallistui tiimpalaveriin Jyväskylässä kerran kuukaudessa – Kritsin ja Tyynelän osahankkeen työntekijät osallistuivat 	<p>Jyväskylän tiimi kerran viikossa; Ylä-Savon alueen Jyvällä-projektin työntekijä osallistui tiimpalaveriin Jyväskylässä noin kerran kuukaudessa</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kritsin ja Tyynelän 	

JYVÄLLÄ-HANKE

	<p>”Kolmikantapalaverit” (projektinpäällikkö, projektityöntekijä, osahankkeen taustaorganisaation esimies)</p>	<p>Jyväskylän aluetoimiston viikkopalaveriin joka viikko</p>	<p>Kriminaalihuoltolaitoksen Jyväskylän aluetoimiston viikkopalaveriin joka viikko – Jyväskylän Jyväällä – projektin kaikki työntekijät osallistuivat Kriminaalihuoltolaitoksen Jyväskylän aluetoimiston viikkopalaveriin kerran kuukaudessa – Ylä-Savon alueen Jyväällä- projektin työntekijä osallistui Kriminaalihuoltolaitoksen lisälmen paikallistoimiston henkilökunnan palaveriin joka viikko</p>	<p>osahankkeen työntekijät osallistuivat Kriminaalihuoltolaitoksen Jyväskylän aluetoimiston viikkopalaveriin joka viikko – Jyväskylän Jyväällä – projektin kaikki työntekijät osallistuivat Kriminaalihuoltolaitoksen Jyväskylän aluetoimiston viikkopalaveriin kerran kuukaudessa – Ylä-Savon alueen Jyväällä- projektin työntekijä osallistui Kriminaalihuoltolaitoksen lisälmen paikallistoimiston henkilökunnan palaveriin joka viikko</p>	<p>– Tyyneän osahankkeen kanssa 1 krt – Pähdepalvelusäätiön osahankkeen kanssa 1-2 krt – Katulähteyksen osahankkeen kanssa 1 krt – Intryn osahankkeen kanssa 1-2 krt</p> <p>– ryhmätyönohjaus lopetettiin → asiat käsiteltiin tiimissä keskenään</p> <p>– Tyyneän ja Intryn yksilötyönohjaukset jatkuivat vuoden loppuun</p>
<p>Työnohjaus</p>	<p>– ei työnohjausta</p>	<p>– ryhmätyönohjauksen suunnittelu/vaihtoehtojen kartoittamista → Ylä-Savon alueella projektityöntekijä aloitti yksilötyönohjauksen toukokuussa. projektinpäällikkö ja Jyväskylän projektityöntekijät aloittivat ryhmätyönohjauksen elokuussa</p>	<p>– tarkistettiin ryhmätyönohjauksen vastaavuus työryhmän tarpeisiin → työnohjaus koettiin tarpeettomaksi – projektityöntekijöillä mahdollisuus yksilötyönohjaukseen → yksilötyönohjauksen aloittaneet Tyyneän ja Katulähteyksen osahankkeiden projektityöntekijät</p>	<p>– Tyyneän osahankkeen kanssa 2 krt – Pähdepalvelusäätiön osahankkeen kanssa 2 krt – Katulähteyksen osahankkeen kanssa 1 krt – Intryn osahankkeen kanssa 1 krt</p>	

JYVÄLLÄ-HANKE

<p>5) Kouluttautuminen: – Jyväällä – tiimin koulutukset</p> <p>– Projektinpäällikön koulutukset – Projektityöntekijöiden koulutukset</p>	<p>Rikosseuraamusalan peruskoulutukset: – Rikosseuraamusalan perusteet – Rikolliseen käyttäytymiseen vaikuttaminen</p> <p>projektinpäällikön ja – työntekijöiden henkilökohtaiset koulutukset</p>	<p>Helmikuu: – Koulutussuunnitelma Joulukuu: – Koulutusraportti</p>	<p>Helmikuu: – Koulutussuunnitelma Joulukuu: – Koulutusraportti</p>	<p>Helmikuu: – Koulutussuunnitelma Joulukuu: – Koulutusraportti</p>	<p>Helmikuu: – Koulutussuunnitelma Joulukuu: – Koulutusraportti</p>
--	--	--	--	--	--

JYVÄLLÄ-HANKE

<p>6) Arviointi itsearviointi:</p>	<p>Huhti-joulukuu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – itsearviointi → toiminnan suunnittelua ja määrittelyä, arvioitiin toimintaa ja esiteltiin johtopäätökset osahankkeittain työyhteisölle 	<p>Tammii-joulukuu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – itsearviointi → kk-raportit, ½ vuosiraportti ja vuosiraportti → projektinpäällikkö tekee koosteen → toimitetaan johtoryhmälle 	<p>Tammii-joulukuu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – itsearviointi → ½ vuosiraportti ja vuosiraportti → projektinpäällikkö tekee koosteen → toimitetaan johtoryhmälle 	<p>Tammii-joulukuu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – itsearviointi → 7.8. → ½ -vuosiraportit osahankkeiden osalta valmiina 15.8. → koordinaation kooste valmiina 15.10. → toimitettiin johtoryhmälle, ½ -vuotisraportti ja ulkoisen arvioinnin loppuraportti Tammii-helmikuu 2010: – vuosiraportti valmiina – loppuraportti valmiina
<p>– ohjausryhmät</p>	<p>– ohjausryhmät sekä Jyväskylässä (2 krt.) että lisälmissä (3 krt.) → arvioitiin tehtyä ja työstettiin käytännön asioita → suunniteltiin toimivia toimintakäytäntöjä</p>	<p>– ohjausryhmä (sekä Jyväskylässä että lisälmissä 4 krt.) → arvioitiin keskustelemalla ohjausryhmän jäsenten kokemuksia yhteistyöstä Jyväällä kanssa ja tarkennettiin toimintakäytäntöjä</p>	<p>– ohjausryhmä (4 krt.) → arvioitiin keskustelemalla ohjausryhmän jäsenten kokemuksia yhteistyöstä Jyväällä kanssa ja täsmennettiin toimintakäytäntöjä</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jk:ssä joka toisessa ohjausryhmässä käsiteltiin pari asiakastapausta ja annettiin ohjausryhmän jäsenten nostaa keskustelun teemoja esiin 	<p>– ohjausryhmä (3-4 krt.) → arvioi tavoitteiden saavuttamista, vei tietoa omiin työyhteisöihin ja suunnitteli toiminnan juurruttamista</p>
<p>– johtoryhmät</p>	<p>– johtoryhmä (3 krt.) → arvioi hankkeen etenemistä ja tuloksia → ohjasi toimintaa eteenpäin</p>	<p>– johtoryhmä (4 krt.) → toimitettiin Toteutus- ja suunnittelulehikko johtoryhmän jäsenille 15.8. mennessä</p> <ul style="list-style-type: none"> – osahankkeiden raportit → keskusteltiin johtoryhmässä ja osahankkeet saivat ohjeistusta toiminnan tueksi 	<p>– johtoryhmä (3 krt.) → arvioi, antoi tukea osahankkeille → toimintaa tarkennettiin, kehitettiin</p> <ul style="list-style-type: none"> – osahankkeiden raportit → käsiteltiin johtoryhmässä ja osahankkeet saivat ohjeistusta toiminnan tueksi 	<p>– johtoryhmä (3 krt.) → arvioi ja suunnitteli toiminnan juurruttamista</p> <ul style="list-style-type: none"> – seurasi ulkoisen arvioinnin toteutumista ja työsti arviointipäivässä 10.9. syvällisesti projektin arviointia – osahankkeiden raportit → käsiteltiin johtoryhmässä
<p>seurantaryhmät</p>	<p>– seurantaryhmä → toimi johtoryhmän tukena → starttiseminaari; projektin esittelyä, seurantaryhmän sitouttaminen projektiin</p>	<p>– seurantaryhmä 20.9.(1 krt.) → projektin toiminnan esittely/missä mennään → työstettiin osahankkeveitoisesti pienryhmissä ideoita toiminnan kehittämiseksi</p>	<p>– seurantaryhmä (1 krt.) → väliraporttiin pohjautuva väliseminaari 23.10.</p>	<p>– seurantaryhmä (1 krt.) → loppuseminaari → ei toteutettu koska korvattiin tiedotustilaisuudella 10.11.</p>
<p>ulkoinen arviointi</p>	<p>– ulkoinen arviointi → kilpailutettu 5 vaihtoehtoa 29.8. mennessä → 4 tarjousta → valinta 30.9. → Sosiaalikehitys Oy</p>	<p>– ulkoinen arviointi → tutkijat osallistuivat ohjaus- ja johtoryhmiin</p> <ul style="list-style-type: none"> – projektinpäällikkö ja - 	<p>– ulkoinen arviointi → tehtiin erillinen sopimus tapaamisten lisäämisestä 2-sta 4:n</p> <ul style="list-style-type: none"> – toinen tutkijoista lopetti työsuhteen 	<p>– ulkoinen arviointi → tehtiin erillinen sopimus tapaamisten lisäämisestä 2-sta 4:n</p> <ul style="list-style-type: none"> – toinen tutkijoista lopetti työsuhteen

JYVÄLLÄ-HANKE

	TAVOITTEET	2006 TOTEUMA	2007 TOTEUMA	2008 TOTEUMA	2009 SUUNNITELMA
	<p>7) Talous:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunkin vuoden talousarvio - Tarkennettu talousarvio RAY:n päätöksen jälkeen - Toteuma ¼ vuosittain - Toteuma puolivuositain 		<ul style="list-style-type: none"> - koordinaation talousarvio valmis elokuussa - osahankkeiden talousarviot elokuussa koordinaatiolle - tarkennettu talousarvio RAY:n päätöksen jälkeen - ¼ vuosi tuloslaskelmat koordinaatiolle 15.4., 15.7., 15.10., 15.1.08. mennessä - puolivuosituloslaskelma 15.7. mennessä 	<ul style="list-style-type: none"> - osahankkeille toteutumien toimitamisaikataulu - koordinaation talousarvio valmis elokuussa - osahankkeiden talousarviot elokuussa koordinaatiolle - tarkennettu talousarvio RAY:n päätöksen jälkeen - ¼ vuosi tuloslaskelmat koordinaatiolle 15.4., 15.7., 15.10., 15.1.09. mennessä - puolivuosituloslaskelma 15.7. mennessä 	<ul style="list-style-type: none"> - koordinaation talousarvio valmis elokuussa - osahankkeiden talousarviot elokuussa koordinaatiolle - tarkennettu talousarvio RAY:n päätöksen jälkeen - ¼ vuosi tuloslaskelmat koordinaatiolle 15.4., 15.7., 15.10., 15.1.12. mennessä - puolivuosituloslaskelma 15.7. mennessä →
	<p>8) Projektissa työskentelevät henkilöt tehtävänsä mikkineen:</p>	<p>Kriti: 27.4.2006 projektinpäällikkönä aloitti Mikko Sarvela</p> <p>Intry: 5.6.2006 aloitti Elisa Hänninen: palveluohjaus ja työhön kuntoutus</p> <p>Katulähetys: 1.5.2006 Alpo Hiltunen: tuetun asumisen kehittäminen sekä työ- ja opinto mahdollisuuksien selvittely</p> <p>PPS: 1.6.2006 Päivi Puumalainen: arviointi ja ohjaus päihdepalveluihin, palveluiden kehittäminen</p> <p>Tyynelä: 10.6.2006 Arja Heikura: läheisille ammatillisen tukitoiminnan kehittäminen, verkostotyö</p>	<p>Kriti: projektinpäällikkö vaihtui → Mikko Sarvela lopetti 28.2. ja 26.3. projektinpäällikkönä aloitti Arja Heikura: osahankkeiden koordinointi</p> <p>Katulähetys: Alpo Hiltunen jäi eläkkeelle 17.9. ja Eero Tolvanen aloitti projektityöntekijänä 3.9.</p> <p>Tyynelä: projektityöntekijä vaihtui 1.5.2007 projektityöntekijänä aloittaa Laura Pöyhönen</p>	<p>Kriti: projektinpäällikkö Arja Heikuran työsuhde jatkui 28.2.2010 saakka → raportointia</p> <p>Intry: Elisa Repon (os. Hänninen) työsuhde jatkui 30.6.2010 saakka → asiakastyötä ja raportointia</p> <p>Katulähetys: Esko Jantunen 100 % työntekijä → työsuhde jatkui 31.3.2010 saakka → asiakastyötä ja raportointia</p> <p>PPS: Sami Viinikaisen työsuhde jatkui 31.12. saakka</p> <p>Tyynelä: Laura Pöyhösen työsuhde jatkui 31.12. saakka</p>	<p>Kriti: projektinpäällikkö Arja Heikuran työsuhde jatkui 28.2.2010 saakka → raportointia</p> <p>Intry: Elisa Repon (os. Hänninen) työsuhde jatkui 30.6.2010 saakka → asiakastyötä ja raportointia</p> <p>Katulähetys: Esko Jantunen 100 % työntekijä → työsuhde jatkui 31.3.2010 saakka → asiakastyötä ja raportointia</p> <p>PPS: Sami Viinikaisen työsuhde jatkui 31.12. saakka</p> <p>Tyynelä: Laura Pöyhösen työsuhde jatkui 31.12. saakka</p>

JYVÄLLÄ-HANKE

TOIMINTA	TAVOITTEET	2006 TOTEUMA	2007 TOTEUMA	2008 TOTEUMA	2009 SUUNNITELMA
<p>IIISALMEN NUORISON TUKI RY - TYÖHÖN KUNTOUTUS</p>	<p>1) Kehittää jatkumoa yhdyskunta-seuraamusten ja työelämän välille - tavoitteena kehittää palveluohjausta → työmenetelmänä viranomaisyhteistyön jatkumo yhdyskuntaseuraamusten ja työvoimahallinnon palveluiden välille</p>	<p><u>Kesäkuu-joulukuu:</u> - verkostoituminen (Khl, Sukevan vankila) - asiakastyön käynnistäminen vankilasta vapautuvien osalta</p>	<p><u>Tammijoulukuu:</u> - asiakastyö käynnistynyt yhdyskuntapalvelua suorittavien asiakkaiden kanssa - asiakkaiden ohjaus Typ:n palveluihin → tiivis yhteistyö, projektityöntekijä arjessa asiakkaan tukena - asiakkaiden ohjaus sekä kiinnittäminen heidän tarvitsemiinsa palveluihin</p>	<p><u>Tammijoulukuu:</u> - yksilöllisesti toteutettu asiakastyö sekä palveluohjaus jatkuivat - uusien asiakkaiden rekrytointi - valmentava ryhmätoiminta ykp:n ohella → yhteistyössä projekti, Kehypaja, Khl ja Typ → 1 ryhmä keväällä - palveluohjausmallin kehittäminen siten, että ykp:sta mahdollinen jatkumo es. Typ:n/Työvoimatoimiston tarjoamiin palveluihin</p>	<p><u>Tammijoulukuu:</u> - ryhmätoiminnan juurruttaminen - asiakkaiden ohjaus eteenpäin - asiakastyön päättäminen - raportointi kokemuksista - palautteen kerääminen - asiakailta ja verkostoilta Joulukuu: - uusien asiakkaiden tavoittaminen matalankynnyksen kohtaamispaikan avulla ja hankke yhteistyön tiivistäminen Eisivän nuorisotyön – hankkeen kanssa → yhteinen toimintatila Tammijoulukuu 2010: - uusi ryhmä kokeilu em-asiakkaiden (ehdöllisesti rangaistujen nuorten) tavoittamiseksi ja uusintarikollisuuteen vaikuttaminen kriminaalihuoltolaitoksen kanssa Tammijoulukuu: - tukevalvotussa koevapauudessa oleville henkilöille - yhteistyö jatkuu → vastuuhenkilöt hankkeen jälkeen - raportointi kokemuksista → vapautuvien vankien työllistymisen mallit käytössä - Ylä-Savon juurruttamispalaveri 2.6. → todettiin tarpeelliseksi vastuun jakaminen → Intryllä tavoitteena hakea jatkoprojektiä</p>
<p>2) Kehittää vankilasta vapautuville työmahdollisuuksia - tavoitteena kartoittaa Ylä-Savon pajaverkoston ja työvoimahallinnon palveluita. Palveluiden yhteensovittamisella mahd. tarjota joustava siirtyminen työelämään vapautumisen jälkeen. - ohjaus tarvittaessa tukiasumiseen, tuki arkeen ja elämäntilintään</p>	<p><u>Kesäkuu-joulukuu:</u> - verkostoituminen: Ylä-Savon alueen työpajat - yhteistyön aloittaminen Typin kanssa</p>	<p><u>Tammijoulukuu:</u> - yhteistyö Typin kanssa jatkui - tiivis yhteistyö vankilan, työvoimahallinnon sekä matalankynnyksen työllistämisyksiköiden kanssa - ryhmätoiminnan ideointi → vapautuneiden mahdollinen osallistuminen samaan ryhmään ykp-suorittajien kanssa - projektityöntekijä tukena valvotussa koevapauudessa oleville henkilöille ja perheille siviilissä (2 asiakasta), muiden vapautuneiden lisäksi</p>	<p><u>Tammijoulukuu:</u> - asiakaskäynnin ohjaus Typ:n → työkyvyn ja työ-/koulutusmahdollisuuksien kartoittaminen - palveluohjausmallin luominen → esim. työpajalla yksilötyönohjaus - mallin hyödyntäminen</p>		

JYVÄLLÄ-HANKE

	<p>3) Kuntouttavan vankityömallin kokeilu – tavoitteena ohjata vapautumassa oleva vanki työhön ja tukipalveluihin – tavoitteena vangin välitön työllistyminen vapautumisen jälkeen.</p>	<p><u>Kesäkuu-joulukuu:</u> – ideointi Ylä-Savon ohjausryhmän sekä Sukevan vankilan johtajan kanssa → vangin mahdollista käydä työskentelemässä 1-2 krt/vko työpajoilla kotikunnassaan</p>	<p><u>Tammijoulukuu:</u> – avovankilan lakkautuminen → suunnitelman työstäminen Ylä-Savon ohjausryhmässä – toistaiseksi suunnitelmat keskeytetään</p>	<p><u>Tammijoulukuu:</u></p>	<p><u>Tammijoulukuu</u></p>
--	---	--	---	------------------------------	-----------------------------

JYVÄLLÄ-HANKE

TAVOITTEET	2006 TOTEUMA	2007 TOTEUMA	2008 TOTEUMA	2009 SUUNNITELMA
<p>ASUMISEN TUKEA JA TYÖHÖN KUNTOTUS - JYVÄSKYLÄN KATULÄHETYS</p> <p>1) Kehittää vankilasta vapautuville tuettuja asumismalleja – yhteisöllinen asuminen tuetussa asumismallissa</p> <p>– tuettu välivuokra- asuminen</p>	<p><u>Kesä-joululuku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – verkostoiduttu KHL:n, TYP:n, AO-koululaitoksen, kanssa – intensiivinen kokemus yhden asiakkaan kanssa Myllyjärven yhteisössä: lähes päivittäinen kontakti (asiakkuus eteni suunnitelmallisesti) 	<p><u>Tammii-syyskuu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – verkostoituminen jatkuu edelleen – yksi asiakas asetettu Myllyjärven yksikköön – yksi projektin asiakas ohjattu KAN-kontaktikotiin/ KAN-hoitokotiin. – JVA:n kanssa neuvottelut sosiaalisesta isännöinnistä <p><u>Tammii-jouluku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – asiakkaita ohjattu tuetun asumisen piiriin Katulähetykselle sekä päihdehoitolaitoksiin – Jki:n kaupungin kanssa tehty sopimus → erityistuki ja sosiaalinen isännöinti alkoivat Katulähetyksessä. <p>– PPS välivuokrannut Katulähetykseltä asunnon asiakkaitaan varten → Myllyjärvellä 1 korvaushoitolainen. – neuvottelut Jyväskylän Vuokra-asuntojen (JVA) kanssa välivuokrauksesta</p>	<p><u>Tammii-jouluku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – verkostotyönkoulutus jatkuu – sosiaalisesta isännöintiin ja erityistukeen ohjaus jatkuu; toimivuutta seurattiin – yhteisestä toimintamallista neuvottelu/sopimus Sukevan vankilan sosiaalityöntekijän kanssa 18.2. – Laukaan vankilan kanssa yhteistyömalli – jätetty esitys JVA:lle välivuokra-asunnoista → toiminta ei ole käynnistynyt – käynnistetty sos.isännöinnin ja erityistuen yksikkö → palvelee Jyväskylän kohderyhmää – Kat.läh:n uusi yksikkö, Vanhatie 13, avattiin kesällä → yksikköön muutti 6 asiakasta, pääosin erityistuella – Neuvoteltu kohderyhmän asuttamisesta uuteen Ki:n yksikköön, Koluntien kerrostaloon – 2008 alussa käynnistynyt Valtion asunnottomuus ohjelma on korvannut välivuokraussummen kehittämisen tarpeen 	<p><u>Tammii-jouluku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ray myöntänyt 150 000 € vuodelle 2009 ja sama summa vuosille 2010 – ja 2011, joilla hankittu kohderyhmälle asuntoja – toimiva, monimuotoinen asuttamismalli, jossa asumispaikkoja kohderyhmälle → uusien asuntojen lisääminen toteutetaan laajentamalla ja remontoimalla Etappi, puolimatkatkoti → valmis syksyllä 2010 – ostettu yksi uusi kerrostalo (Koluntie 99) sekä viiden yksión omakotitalo (Vanhatie 13) – Jyväällä –projekti osallistuu Valtion asunnottomuus ohjelmaan sisältyvän Rikosseuraamusviraston Oma koti -projektin Jyväskylän alueryhmään → perustettiin Jyväskylään keskeisten toimijoiden asunnottomuus alueryhmä – projektityöntekijä edustaa Jyvässeutua myös Itä-Suomen alueryhmässä

JYVÄLLÄ-HANKE

	<p>2) Matalan kynnyksen työllistämispalvelujen kehittäminen yhdessä TYP:n, Katulähteyksen työllistämisyksikön ja Tekevän kanssa.</p>	<p><u>Toukokuu-joulukuu:</u> – asiakaskohtaiseen yhteistyöhön päästy TYP:n kanssa – yksi asiakas ohjattu opiskelemaan Aikuisopistoon</p>	<p><u>Tammii-heinäkuu:</u> – yhden asiakkaan koulutus jatkuu ja työharjoittelu aloitettu. – aloitettu neuvottelut ykp:n ja kuntouttavan työn yhteensovittamisesta <u>Elo-joulukuu:</u> – koulutuksessa ollut eläkkeellä – yhd.kuntapalvelu tuomio + kuntouttava työ; 1 asiakas 13.9. alk. → Keskeytyi joulukuussa asiakkaan toistuvien poissalojen takia.</p>	<p><u>Tammii-joulukuu:</u> – Typin ja Tekevän kanssa yhteinen toimintamalli → Katulähteyks / Tekevän Voimaantumiskeskuksen työllistämismahdollisuuksien kartoitus → neuvoteltu 12.5. Tekevän kanssa: esihastattelu ja pitkät jonot esteinä kohderyhmälle. – Katulähteyksen matalankynnyksen /Kannustin työllistämiprojektiin asiakkaiden ohjaaminen</p>	<p><u>Tammii-joulukuu:</u> – raportointi – tarjottu kaikille asiakkaille resurssiensa mukaisia työllistymispolkua → Jyväskylän asiakkaita on ohjattu Kannustin-, Enter- ja Varapyörä –työllistymis- ja koulutusprojekteihin</p>
<p>3) Yhdyskuntapalvelupaikkojen kehittäminen – Uusien yhdyskuntapalvelupaikkojen hankkiminen yhteistyössä KHL:n kanssa</p>	<p><u>Toukokuu-joulukuu:</u> – yhteistyö alkanut Kriminaalihuoltolaitoksen Jyväskylän aluetoimiston kanssa</p>	<p><u>Tammii-heinäkuu:</u> – yhdyskuntaseuraamuksiin tuomittujen asiakkaiden työllistämispolkujen rakentamisesta ja toimintamallien kokeilemisesta yhteistyössä matalan kynnyksen työllistämispainojen kanssa neuvoteltu <u>Elo-joulukuu</u> – toimintaa kokeiltu yhden asiakkaan kanssa (kts. yllä) – kartoitus → Katulähteyksessä: 22 paikkaa vuodessa, määrää voidaan lisätä</p>	<p><u>Tammii-joulukuu:</u> – 18.3. neuvoteltiin KHL:n kanssa yhdyskuntapalvelutyön kehittämistä → sovittiin, että projektityöntekijä toimii Katulähteyksessä yhdyskuntapalvelupaikkojen koordinaattorina ja jalkautuu KHL:n toimistolle n. kerran viikossa → tapaamiset, verkostot</p>	<p><u>Tammii-joulukuu</u> - raportit - ykp – toimintamallin juurruttaminen → kehitetään erityisuuettu yhdyskuntapalvelun suorittamisen malli → tuoteistetaan → Yhdyskuntapalvelun suorittajien kohdalla päädyttiin kehittämään mallia, jossa keskitytään erityistä tukea vaativien suorittajien tuen kehittämiseen → tästä tuloksia huhtikuuhun 2010 mennessä.</p>	

JYVÄLLÄ-HANKE

TAVOITTEET	2006 TOTEUMA	2007 TOTEUMA	2008 TOTEUMA	2009 SUUNNITELMA
<p>PÄIHDEKUNTOUTUS - JYVÄSKYLÄN SEUDUN PÄIHDEPALVELUSÄÄTÖ</p> <p>1) Avohoitopalveluiden ja verkostoyön kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - rikollistaustan ja/ tai päihdeongelmaisen kiinnittäminen erilaisiin avohoitopalveluihin - matalankynnyksen palveluista tiiviisiin avohoitosuhteisiin yhteistyössä vankilan ja kriminaalihuoltolaitoksen kanssa jo ennen vapautumista tai ehdollisesti rangaistuja valvonnassa. - ehdonalaaisesti vapautuville tehdään suunnitelma yhteistyössä kriminaalihuoltolaitoksen kanssa. - yhdyskuntapalvelua aloittavalle tehdään soveltuvuusselvityksen yhteydessä arviointi päindehoidon ja/ tai muun tuen tarpeesta. 	<p><u>Kesäkuu-joulukuu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rikosseuraamusalaan kouluttautuminen Vankeinhoidon koulutuskeskuksessa. - yhteistyömalleja suunniteltu kriminaalihuoltolaitoksen työntekijöiden kanssa. Jyväällä - projektin tavoitteita käyty läpi niin Pps:n avopalvelun työntekijöiden kanssa kuin myös muiden yhteistyötahojen kanssa. 	<p><u>Tammiki-kesäkuu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Avohoitopalveluja jalkautettu kriminaalihuoltolaitokselle 1 pv/ viikko ja Laukaan vankilaan 1 pv/ kuukausi. - Jalkautuvilla käynnillä motivoitu asiakkaita hoitoihin sekä ohjattu erilaisten palvelujen piiriin. - Verkostoyhteistyötä avattu ja tiivistetty säännöllisillä arviointipalaverilla ja konsultaatiopalveluilla. - Asiakkaille tehty hoidon- ja palvelutarpeenarviointia sekä lisätty verkostoyötä asiakassuhteissa. <p><u>Heinä- Joulukuu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vankilayhteistyötä lisätty mm. Sukevan ja Vanajan vankilan kanssa vapautuvien vankien kautta. - Asiakastyötä loppuvuodesta rajattu tietoisesti ohjaamalla asiakkaat nopeasti hoidontarpeen arvioinnin jälkeen jatkohoitoon, koska keväällä -08 tulossa projektityöntekijän vaihdos ja työntekijän voimavaroja kohdennettava raportointiin. 	<p><u>Tammiki-kesäkuu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - uusi työntekijä perehtynyt työhön - raportointia kokemuksista - aloitettu ryhmämuotoisen avokuntoutuksen kehittäminen Jyväällä -projektin asiakaskunnalle - asiakastyötä ja verkostoitumista - asiakkaiden palveluohjaus ja palveluihin jalkautuminen - juurrutettu toimivia käytäntöjä <p><u>Heinä- joulukuu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Rikosseuraamusalaan kouluttautuminen Vankeinhoidon koulutuskeskuksessa - projektin kohderyhmälle tarkoitettu ryhmätoiminta siirretty ensi syksyyn (Päihdepalvelu-säätiöllä ensi keväänä paljon muita ryhmiä, joihin voi ohjata Jyväällä asiakkaita) - asiakkaiden palveluohjaus ja palveluihin jalkautuminen - palvelukuvaukset tehty ja tuotteistaminen aloitettu - koottu työryhmä pohtimaan kehittämistarpeita Khl:n asiakkaiden ohjautumiselle päihdepalveluihin - raportointia kokemuksista 	<p><u>Tammiki-kesäkuu (toteuma):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kehitettyjä toimintamalleja toteutettu käytännön asiakastyössä ja raportoitu kokemuksista - tarve asiakasvastaanotolle Kriminaalihuoltolaitoksella vähentynyt, jolloin työntekijän läsnäoloa Khl:n toimistolla vähennetty kahteen päivään kuukaudessa - vankeusaikana asiakkaita ohjattu käyttämään avohoitopalveluja ja hoito aloitettu usean asiakkaan kanssa vankeustuomion jälkeen <p><u>Heinä-joulukuu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - palvelujen juurruttamista ja tuotteistamista → sovittu Khl:n Jkl:n aluetoimiston johtajan kanssa yhteistyökäytäntöjen jatkumisesta organisaatiomuutoksen siirtymävaiheen yli, minkä jälkeen sovitaan pysyvääkäytännöistä - ryhmätoiminnan käynnistäminen Jyväällä asiakkaille - Loppuraportti
<p>2) Laitospalvelujen kehittäminen ennen vankeusaikaa, sen aikana ja sen jälkeen</p> <ul style="list-style-type: none"> - projektin asiakkaille tarjotaan vierotushoitopalveluita ennen vankilaan menoa sekä kuntoutuspalveluja 	<p><u>Tammiki-kesäkuu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Jyväällä ja Päihdepalvelusäätiön huumevierotusosaston sekä A-yhteisön kanssa tehty yhteistyömalli, jossa projektityöntekijä hoidon tarpeen arvioinnin jälkeen ohjaa asiakkaat laitoshoitoon. Projektityöntekijä 	<p><u>Tammiki-kesäkuu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rikostaustaisen päihdeongelmaisen hoidon ja verkostoyhteistyön kautta tietoa lisätty eri laitoksissa toimivien ammattilaisten keskuudessa. - vankia sijoitettaessa ulkopuoliseen laitokseen 	<p><u>Tammiki-kesäkuu (toteuma):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vankilasta vapautuneita asiakkaita ohjattu Päihdepalvelusäätiön huumevierotusosastolle ja hoito siellä aloitettu kahdella asiakkaalla - suunniteltu ja sovittu kustannuksista kunnan edustajan kanssa asiakkaan siirtymisestä suoraan yksityiseen 	

JYVÄLLÄ-HANKE

	<p>vankeuden aikana sekä välittömästi vankeuden jälkeen.</p> <ul style="list-style-type: none"> – asiakkaita motivoidaan päihdehoitoihin jalkautamalla asiakkaiden luokse. – asiakkaille tehdään hoidontarpeen arviointia ennen vankilaa, vankilassa ollessa sekä Kriminaalihuoltolaitoksella asioidessa. 	<p>kokoaa verkoston ja on mukana verkostopalaverissa.</p> <ul style="list-style-type: none"> – asiakkaita ohjautunut Kriminaalihuoltolaitokselta huumevieroitukseen osastolle sekä jatkohoitoon kuntouttavaan laitokseen. <p><u>Heinä-jouluku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – yhteistyötä avattu Jyvässeudun Päihdekuntoutus- ja asumisyksiköiden välillä. <p>Vankiloiden kanssa suunnitellaan asiakkaiden päihdekuntoutuksia osana vankeustuomiota.</p>	<p>Muutamalle asiakkaalle suunniteltu ja toteutettu vieroitushoito ennen vankilaan menoa.</p> <p><u>Kesä- jouluku</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Asiakkaita palveluohjattu vankilasta päihdekuntoutukseen lopputuomion ajaksi. – Toimintamalleja kehitetty yksiön tarpeita vastaavaksi esim. laitosjakso ennen vankeutta ja tueksi yhdyskuntapalvelun alkuunpanolle. – Rikostaustaisille mahdollistettu hoitoon pääsy matalalla kynnyksellä. 	<p>rangaistuksenaikaiseen kuntoutukseen → kokemus yhden asiakkaan sijoittamisesta – asiakkaille tarjottu mahdollisuutta osastohoitoon vankeustuomion jälkeen (ei toteutuneita hoitojaksoja)</p> <ul style="list-style-type: none"> – rikostaustaisten päihdekuntoutusjakumoiden tuoteistaminen aloitettu – raportointia kokemuksista 	<p>kuntoutusyksikköön vankilasta vapautuessaan</p> <p><u>Heinä-jouluku</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – arviointia ja käytäntöjen hiomista – Loppuraportti
<p>3) Korvaushoidon kehittäminen kohderyhmille</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jyväskylän Seudun Päihdepalvelusäätiön huume-kuntoutuspoliiklinika on valmius arvioida, aloittaa ja toteuttaa opioidiriippuvaisille tarkoitettua korvaushoitoa. Jyväskylän asiakkaille arvio tehdään ennen ja jälkeen vankeuden tai sitä toteutetaan rangaistuksen aikana, edellyttäen että kunnat tai rikosseuraamusvirasto kustantavat hoidon. 	<p><u>Kesäkuu-jouluku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – projektityöntekijä perehtynyt Pps:ilä tehtävään korvaushoidon arviointiin. – projektityöntekijä mukana valtakunnallisessa korvaushoitoseminaarissa. – Huume-kuntoutuspoliiklinikan kanssa käyty Jyväskylän tavoitteet sekä asiakasaineistoa läpi sekä sovittu yhteistyökäytännöistä. 	<p><u>Tammi-kesäku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Kriminaalihuoltolaitoksen asiakkaalle tehty hoidontarpeen arviointi, jonka jälkeen asiakas siirtyi korvaushoidon arviointiin. <p>Asiakkaan jatkohoito toteutettu Pps:n päihdekuntoutusyksikössä, jossa korvaushoito aloitetaan tammikuussa -08. Korvaushoidon alettua asiakkaalle mahdollistetaan yhdyskuntapalvelun suorittaminen.</p> <p><u>Heinä- jouluku</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Asiakkaille tehty hoidontarpeen arviointia ja ohjattu edelleen korvaushoitoarviointiin Pps:n päihdekuntoutusyksikköön. 	<p><u>Tammi-jouluku</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Asiakkaat ohjattu korvaushoitoon olemassa olevan hoitopolun mukaisesti → ei tarvetta kehittää erillistä mallia vankilasta vapautuville tai Khi:n asiakkaiden korvaushoitoon ohjaamiseksi – raportointia kokemuksista 	<p><u>Tammi-jouluku (toteuma):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – asiakkaita ohjattu korvaushoidon tarpeen arviointiin hoitopolun mukaisesti – Loppuraportti 	

JYVÄLLÄ-HANKE

	TAVOITTEET	2006 TOTEUMA	2007 TOTEUMA	2008 TOTEUMA	2009 SUUNNITELMA
	<p>4) Valmistautuminen koevapautteen liittyvien hoitollisten palvelujen käynnistämiseen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vangille tehdään hoidon tarpeen arviointi ja suunnitellaan koevapauden ajaksi avohoidon tukitoimet yhteistyössä Vankeinhoitlaitoksen kanssa. 	<p><u>Kesäkuu-joulukuu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - yhteistyöneuvotteluja ja toimintamallien suunnittelua Laukaan vankilan kanssa. <p><u>Syys-lokakuu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - uusi vankeinhoitolaki tutuksi. <p><u>Joulukuu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ensimmäinen asiakas valvottuun koevapautteen jolle suunniteltu päihdekuntoutus koevapauden tueksi. 	<p><u>Tammijoulukuu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - asiakkaita vapautui kaksi suunnitelmallisesti valvottuun koevapautteen, jolle suunniteltiin yksilöllisesti päihdekuntoutus koevapauden tueksi. - toimivia käytänteitä arvioitu vankiloiden työntekijöiden kanssa ja yhteistyö todettiin toimivaksi 	<p><u>Tammijoulukuu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Laukaan vankilan kanssa sovittu koevapautteen liittyvistä käytännöistä. - raportointia kokemuksista koevapautteen liittyvän palvelun tuoteistaminen aloitettu 	<p><u>Tammijoulukuu (toteuma):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - yhteistyön ja käytännöiden arviointia ja raportointia sekä käytännöiden juurruttamista Pps:n muiden yksiköiden toimintaan - valvottuun koevapautteen vapautui jakson aikana kaksi asiakasta <p><u>Kesä-joulukuu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Loppuraportti
	<p>5) Työ- ja toimintakyvyn arviointipalvelujen kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Työ- ja toimintakyvyn arviointimallia kehitetään yhdessä Työvoiman palvelukeskuksen sekä neurologisia ja työkokeilu palveluita tuottavien yhteistyökumppaneiden kanssa. 	<p><u>Tammijoulukuu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyötä aloitettiin tutustumalla Työvoiman Palvelukeskuksen toimintaan sekä sovittiin yhteistyön periaatteista. - Vankilasta vapautuvan kohdalla yhteistyö aloitettu Typ:n kanssa ja uutta toimintamallia suunniteltu yhteistyöpalaverissa. 	<p><u>Tammikesäkuu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - yhteistyötä kehitetty ja tiivistetty yhteisten asiakkaiden kautta. <p><u>Heinä- Joulukuu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - työ- ja toimintakyvyn arviointimallin kehittämiseksi arvioitu asiakkaita eri elämäntilanteissa ja yhteistyön toimivuutta kehitetty verkostoitumalla. <p>→ Jyvällän asiakkaita ei ole työllistynyt Typin kautta yksikään v.2007, koska he eivät ole kuntoutumisessaan edenneet niin pitkälle.</p>	<p><u>Tammijoulukuu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - yhteistyötä Typ:n kanssa vähän → projektin asiakkaat eivät ole olleet työkuontoisia. - raportointia kokemuksista 	<p><u>Tammijoulukuu (toteuma):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - verkostoyhteistyöhön tulleiden uusien käytännöiden juurruttamista ja arviointia - vankilasta vapautuvan asiakkaan eläkemahdollisuuksien selvittämisestä sovittu Typ:n kanssa → Sovittu toimintakäytännöstä niiden asiakkaiden kohdalla, jolla todennäköisesti tarvetta eläkemahdollisuuden selvittämiseen <p><u>Kesä-joulukuu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Loppuraportti

JYVÄLLÄ-HANKE

	TAVOITTEET	2006 TOTEUMA	2007 TOTEUMA	2008 TOTEUMA	2009 SUUNNITELMA
<p>AMMATILLISTEN VERKOSTOJEN KEHITTÄMINEN JA LÄHEISVERKOSTOJEN VOIMAANUUTTAMINEN - TYNNELÄN KEHITTÄMISKESKUS</p>	<p>1) Kartoittaa rikoksentehtäjäiden läheisverkoston tuen ja palveluohjauksen tarvetta – sidosryhmien (es. Kriminaalihuoltolaitos ja vankeinhoitolaitos) edustajien haastattelut</p>	<p><u>Elo-joulukuu:</u> – sidosryhmien edustajien haastattelut sekä Jyväskylässä että lissalmessa</p>	<p><u>Tammijoulukuu:</u> – haastattelujen purku</p>	<p><u>Tammijoulukuu:</u> – asiakasprosessikuvaukset laadittu → – ulkoisen arvioijan tekemä kysely vahvisti asiakastyön käytäntöjä – kokeiltiin yhteisiä paritapaamisia, joissa mukana rikoksentehtäjä ja läheinen</p>	<p><u>Tammijoulukuu:</u> – ½-vuotisraportointi – kysely rikoksentehtäjille läheistyöstä kesä-heinäkuussa → tulokset ja yhteenveto elo-syyskuussa</p> <p><u>Kesä-joulukuu:</u> – raportointi; osahankkeen loppuraportin tekeminen marraskuun loppuun mennessä</p>
	<p>2) Kehittää uusia toimintakäytäntöjä rikoksentehtäjäiden lähiverkoston voimaannuttamiseen – asiakastyö</p>	<p><u>Elo-joulukuu:</u> – aloitettiin asiakastyö ja saatiin kokemusta asiakkaiden ohjautumisesta sekä kokeiltiin erilaisia toimintakäytäntöjä</p>	<p><u>Tammijoulukuu:</u> – sidosryhmien kanssa muodostettiin selkeät toimintakäytännöt asiakkaiden ohjautumisessa osahankkeeseen (es. Laukaan vankilan perheasiakkaat) – asiakastyötä; kotikäyntejä, asiakastapaamiset toimistolla, perhe- ja pariskuntatapaamiset, palveluohjaus, rinnalla kulkeminen, keskustelutuki, verkostotapaamiset, työparityöskentely Khl:n virkamiesten kanssa</p>	<p><u>Tammijoulukuu:</u> – asiakastyötä – aloitettiin vertaistukiryhmä – parisuhdeleiri Sukevan vankilan vangeille ja heidän kumppaneilleen Sopen tuvalla peruuntui osallistujien vähyden takia – läheistyön ideoitin ja kehitettiin Khl:n henkilökuunnan kanssa → työstäminen yhteisessä palaverissa ja asiakastyön eri muotojen kokeileminen es. kotikäynnit, paritapaamiset</p>	<p><u>Tammijoulukuu:</u> – asiakastyötä – vertaistukiryhmä ei toteutunut → asiakkaiden jatkuva osallistumisen estyminen – parisuhdeleiri ei toteutunut → ei riittävästi kohderyhmään soveltuvia pariskuntia</p> <p><u>Kesä-joulukuu:</u> – asiakastyötä → yksilötapaamiset, vertaistukiryhmän mahdollistaminen – asiakkuuksien päättäminen marraskuun loppuun mennessä</p>

JYVÄLLÄ-HANKE

	TAVOITTEET	2006 TOTEUMA	2007 TOTEUMA	2008 TOTEUMA	2009 SUUNNITELMA
	<p>3) Juurruttaa ja edelleen kehittää hyväksi havaittuja vapautuvien vankien selvitymistä edistäviä toimintakäytäntöjä (Polku-projektiin tuotokset) keuhkoluueilla</p> <ul style="list-style-type: none"> – perhe- ja parisuhdetyö vankeusaikana sekä siirtymävaiheessa vankilasta siviiliin 	<p><u>Heinä-jouluku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – perehdyttiin Polku-projektin raportteihin 	<p><u>Tammijouluku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – perehdyttiin Polku-projektin raportteihin (työntekijän vaihdos) – asiakastyötä; parisuhteeseen, perheeseen ja lapsien hoitamiseen ja kasvattamiseen liittyvät keskustelut asiakkaiden kanssa sekä tarvittaessa palveluohjaus es. sosiaalitoimen perhetyöhön, paritapaamiset 	<p><u>Tammijouluku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – asiakastyön jatkettiin ja jo syntyneitä toimintakäytäntöjä syvennettiin → juurruttaminen mahdollistuu 	<p><u>Tammijouluku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – toimintakäytäntöjen juurruttaminen projektikaudella liian haasteellista, mutta läheistyö nostettu esiin ja sen tärkeys todettu yhteistyöverkostossa → läheisten huomioiminen verkostossa vahvistunut <p><u>Kesä-jouluku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – mahdollisen uuden hankkeen suunnittelu käynnistyy → ei toteutunut tässä vaiheessa vaan siirtyi eteenpäin
	<p>4) Kehittää rikoksentekijöitä ja heidän läheisiään kohtaavien ammatillisten verkostojen välisiä yhteistyötä</p> <ul style="list-style-type: none"> – kriminaalihuollon kentän toimijoiden verkostoyhteistyön koordinoiminen ja tiivistäminen 	<p><u>Heinä-jouluku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – tutustuttiin verkostoihin ja sovittiin yhteisistä toimintakäytännöistä, yhteistyön aloittaminen asiakastyössä 	<p><u>Tammijouluku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – aloitettiin yhteistyö Kris Jyväskylän ja VAO:n kanssa; projektin esittelemineen järjestöille, yhteisen katupäivän suunnittelu (Kris Jyväskylän toiminnan päätyttyä 31.12.2007 katupäivä peruuntui) 	<p><u>Tammijouluku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – ylläpidettiin olemassa olevia verkostoja jatkamalla yhteistyötä – toteutettiin ja kehitettiin toimintakäytäntöjä → juurruttaminen mahdollistuu 	<p><u>Tammijouluku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – pidettiin läheistyötä esillä eri viranomaisten sekä järjestöjen välisessä yhteistyössä → läheisverkoston ja sen tarpeiden huomioiminen vahvistui
	<p>5) Kouluttaminen Tyynelän osahankkeen tuottama kehittämis-koulutus</p> <ul style="list-style-type: none"> – Motivoiva haastattelu – Verkostotyön koulutus-prosessi – R –tuote koulutus (Päihderiippuvuus ja retkahtaminen osana toipumisprosessia) 	<ul style="list-style-type: none"> – Motivoivan haastattelun koulutus alkoi Jyväskylässä 	<p><u>Tammijouluku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Motivoivan haastattelun koulutus alkoi lisäimessä – Motivoivan haastattelun koulutus päättyi Jyväskylässä <p><u>Toukokuu-jouluku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Verkostotyön koulutus alkoi lokakuussa Jyväskylässä ja lisäimessä – R-tuote koulutus alkoi marraskuussa Jyväskylässä ja lisäimessä 	<p><u>Tammijouluku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Verkostotyön koulutus sekä Jyväskylässä että lisäimessä jatkuu – toteutettiin R-tuote -koulutus sekä Jyväskylässä että lisäimessä 	<p><u>Tammijouluku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Verkostotyön koulutus Jyväskylässä ja lisäimessä päättyi – kerättiin palaute koulutukseen osallistuneiden kokemuksista ja oppien hyödyntämisestä asiakas-työssä

Liite 2 Projektissa työskentelevät henkilöt tehtävänimikkeineen 2006–2010:

Projektin koordinointi → Kriminaalihuollon tukisäätiö:

Projektinpäällikkönä aloitti Mikko Sarvela, YM 27.4.2006.
Projektinpäällikkö vaihtui → Mikko Sarvela lopetti 28.2.2007 ja 26.3.2007 projektinpäällikkönä aloitti Arja Heikura, mielenterveyshoitaja, sosionomi (amk).
Arja Heikuran työsuhde jatkui 31.3.2010 saakka.

Ammatillisten verkostojen kehittäminen ja asiakkaan läheisverkostojen voimaannuttaminen

→ Tyynelän Kehittämiskeskus:

Projektityöntekijänä aloitti Arja Heikura 10.6.2006.
Projektityöntekijä vaihtui → Heikuran siirryttyä projektinpäälliköksi. Projektityöntekijänä aloitti Laura Pöyhönen sosionomi (amk) ja diakoni 1.5.2007. Laura Pöyhösen työsuhde jatkui 31.12.2009 saakka.

Päihdekuntoutus → Jyväskylän Seudun Päihdepalvelusäätiö:

Projektityöntekijänä aloitti Päivi Puumalainen, esh 1.6.2006.
Puumalaisen äitiysloman sijaisena aloitti Sami Viinikainen, sosiaaliohjaaja 1.3.2008. Sami Viinikaisen työsuhde jatkui 31.12.2009 saakka.

Asumisen tuki, työhön kuntoutus ja yhdyskuntapalvelupaikkojen koordinointi →

Jyväskylän Katulähetys:

Projektityöntekijänä aloitti Alpo Hiltunen, päihdetyön ammattitutkinto 1.5.2006. Hiltunen jäi eläkkeelle 17.9.2007 ja Eero Tolvanen, toimittaja, päihdetyön ammattitutkinto aloitti projektityöntekijänä 3.9.2007.
1.3.2008 50 %:sena työntekijänä aloitti Esko Jantunen, hum.kand.
Tolvanen lopetti 31.12.2008 ja Jantunen jatkoi 100 % työntekijänä → työsuhde jatkui 30.4.2010 saakka.

Palveluohjaus ja työhön kuntoutus → Iisalmen Nuorison Tuki:

Projektityöntekijänä aloitti aloitti Elisa Repo, sosionomi (amk) 5.6.2006.
Revon työsuhde jatkui 30.6.2010 saakka.

Liite 3 Jyväällä-projektin asiakkaat 2006 – 2009

JYVÄLLÄ-PROJEKTIN

ASIAKASTILASTO

Ajankohta 2006 - 2009

Asiakkaat:	lukumäärä:	550		
naisia:		135		
miehiä:		415		
pariskuntia/perheitä:		17	läheinen osahankkeen asiakas puoliso Khl:n asiakas	Tyynelän
Tapaamisia:		2185		
joista verkostoja:		465		
jalkautuneita tapaamisia:		1735		
"Lähetävä taho":				
Laukaan vankila:		112		
Kuopion vankila:		15		
Sukevan vankila:		135		
Muu vankila:		30		
Kriminaalihuoltolaitoksen Jyväskylän aluetoimisto:		147		
Iisalmen paikallistoimisto:		10		
Khl:n aluetyöntekijä:		7		
Muu:		37		
Itse-saanut tietoa jostain:		57		
Osahankkeiden yhteiset asiakkaat:		42		
Mikä osahanke: Krits -Tyynelä 3				
Katulähetys - Tyynelä 1				
Tyynelä-PPS 4				
Katulähetys-PPS 34				
Ensisijainen tulossy:				
päihde:		209		
asuminen:		115		
työ/opiskelu:		27		
läheinen/omainen:		85		
Muu/mikä: mielenterveys, parisuhde, seksuaalisuus		35		
keskustelutuki		30		
Ykp tuki		28		
Muu:		10		
Valvottu koevapaus asiakas:		11	10/2006 -->	
Minne projektin jälkeen:				
Khl:n tuki:		65		
Vankila:		25		
Päihdepalveluyksikkö:		87		

Mielenterveyspalvelut:	20
Tuetun asumisen yksikkö:	67
Työvoiman Palvelukeskus:	9
Terapia	2
Sosiaalityö:	122
Oppisopimus	1
Vertaisryhmät	9
Kuollut	1
Muualle/minne:	
muutto eri paikkakunnalle	5
Ei mihinkään/ei tietoa/palveluohjaus:	127
Projektin tuki jatkuu:	20

Osahankkeittain asiakkuudet jakaantuivat seuraavasti:

Kriminaalihuollon tukisäätiö:	42
Koordinaatio	
Tyynelän Kehittämiskeskus:	86
Ammatillisten verkostojen kehittäminen ja asiakkaan läheisverkostojen voimaannuttaminen	
Jyväskylän Seudun Päihdepalvelusäätiö:	234
Päihdekuntoutus	
Jyväskylän Katulähetys:	128
Asumisen tuki, työhön kuntoutus ja yhdyskuntapalvelusuorittajien tukeminen	
Iisalmen Nuorison Tuki ry:	60
Palveluohjaus ja työhön kuntoutus	

Asiakkaita on ohjautunut pääsääntöisesti Itä-Suomen vankeinhoitoalueen vankiloista lähinnä Laukaa ja Sukeva sekä Kriminaalihuollon Jyväskylän aluetoimistolta ja Iisalmen paikallistoimistolta.

Paikkakuntakohtaisesti yksittäisiä asiakkaita myös muilta tahoilta.

Valvottuun koevapauteen vapautuneita on ollut 11 henkilöä ja heidän kohdallaan projekti on ollut yksi tukitaho.